

MEDICINA

PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SAJUNGOS ŽURNALAS

Nr. 1(71) 1988

MEDICINA PLGS Žurnalas

Journal of World and American Lithuanian Medical Association
Nr. 1(71) 1988

Redaktorius

Vaclovas Šaulys, M.D.

Redakcinė kolegija:

Kazys Ambrozaitis, M.D.

Milda Budrys, M.D.

F.V. Kaunas, M.D.

Kazimieras Rimkus, M.D.

Vytautas Tauras, M.D.

Korespondentai:

Dr. R. Dėgesienė — Cleveland, O.

Dr. J. Kriaučiūnas — Putnam, Con.

Dr. A. Pavilaniš — Montreal, Kanada

Dr. G. Skrinskas — Toronto, Kanada

Redakcinės kolegijos nariai, tvarko atskirus žurnalo skyrius

Techninis redagavimas:

Klementas Dėdela

Kalba ir korektūra rūpinasi:

Irena Skuodienė

Spaudos darbai atlikti:

M. Morkūno spaustuvėj, Čikagoje

Straipsniai, korespondencijos, nuotraukos siunčiamos redakcijos adresu. Rankraščiai taisomi ar trumpinami redakcijos nuožiūra. Žurnalas išeina du kartus per metus. Prenumerata U.S. \$10.00 metams. Atsiskaitoma per draugijas, arba tiesiog MEDICINOS adresu. Adresų pakeitimus prašome iš anksto pranešti administracijai.

MEDICINA

Redakcija: c/o V. Šaulys

2639 W. 96th St.

Chicago, IL 60652

Tel.: (312) 776-7337

Administracija:

Sofija Blažys

3038 W. 59th St.

Chicago, IL 60629

(312) 776-6667 (darbo)

ir **Irena Makštutis**

6849 Highland

Palos Hights, IL 60463

(312) 448-8374

TURINYS

Lietuvos gydytoja ir tauta, J. Kunca, M.D.	1
Redakcijos informacija	2
Perkutaninė transluminalinė koronaro angioplastika, R. Nemickas, M.D.	3
Aplinkos įtaka akims ir jų apsauga, M. Arštikaitytė-Uleckienė, M.D. ..	5
Atšalimai ir nušalimai, A. Šaulytė, M.D.	7
Žemės drebėjimo, arba seisminių jėgų veikimo reiškiniai, arch. V. Vepštas	9
Medicina okupuotoje Lietuvoje	11
Lietuviai gydytojai - akademikai, M. Budrienė (tęsinys iš nr. 2, 1987 m.)	14
PLGS veikla	19
Draugijos (New Yorkas ir Ohio)	25
Gydytojų Korp! GAJA, K. Ambrozaitis, M.D. .	29
Kronika, paruošė K. Rimkus, M.D.	30
Žinios iš D. Britanijos, K. Valteris, M.D.	37
Mokslo pakopomis, K. Rimkus, M.D.	39
Mūsų mirusieji, paruošė K. Rimkus, M.D.	41
Mikstūra, K. Ambrozaitis, M.D.	44

Viršelis: Amžinoji Ieva, Emalis ant plieno
dail. Marytė Ambrozaitienė

Paskutiniam viršelio puslapy: Pavasario saulė,
Emalis ant plieno, M. Ambrozaitienė

LIETUVIS GYDYTOJAS IR TAUTA

Turime apie tūkstantį lietuvių gydytojų įvairiuose laisvojo pasaulio kraštuose. Ar mūsų profesijos brolių dalyvavimas pavergtos tautos laisvinimo darbe yra proporcingas lietuvių gydytojų skaičiui? Atrodo, ne. Per mažai iš mūsų seka dr. V. Kudirkos, K. Griniaus ir kitų praeities kolegų pavyzdžiu.

Gydytojas yra vienas iš tinkamiausių kandidatų prasmingam Lietuvos laisvinimo darbui dėl savo aukšto bendro išsilavinimo, kuris yra būtinas lietuviškos veiklos darbininkams, jei norime pasiekti kuo daugiau konkrečių pozityvių rezultatų.

Dirbą laisvinimo darbą, turi gerai suprasti šių dienų pasaulinę padėtį, kad galėtų surasti tinkamiausius kelius mūsų veiklai, kad ji neliktų beprasmiu jėgų eikvojimu.

Mūsų gimtasis kraštas galės atgauti laisvę tik sugriuvus sovietų imperijai, ir dėl to mūsų išeivių veikla turi prisidėti prie Vakarų pasaulio politinio elgesio pakeitimo Maskvos atžvilgiu, nes tik dėl daromų kapitalistų klaidų sovietų imperija išsilaikė net septynis dešimtmečius, gaudama iš Vakarų karinę, technologinę ir dažnai net politinę paramą.

Iš to aišku, kad mums neužtenka vien reikalauti Lietuvos laisvės, bet **reikia atkreipti viešosios nuomonės ir politikų dėmesį**, kad šitoks jų elgesys gali reikšti jų pačių pakliuvimą į komunistinę vergovę. Demokratiški kraštų spauda ir politikai turi būti mūsų informuoti apie daromos klaidos pražūtingumą. Tai pasitarnautų laisvo pasaulio laisvės išsaugojimui ir mūsų tautos išsilaisvinimui.

Lietuvių išeivijai trūksta žmonių, galinčių reikštis užsieniečių spaudoj ir tinkančių asmeniniams kontaktams su svetimtaučių politikais. Sumanių vadovų labai trūksta ir mūsų bendruomenėms, kad jie orientuotų išeiviją ir nukreiptų jos veiklą į prasmingesnį kelią. Tą spragą galėtų ir privalėtų užpildyti mūsų gydytojai. Visuomeninė veikla nekliudo tobulintis savo specialybėje. Užtenka jai pašvęsti tik dalį laisvalaikio. Tik reikia gerų norų. Kiek yra pasidarbavę mūsų tautai praeities kolegos. Net ir mūsų giedamas tautos himnas yra daktaro V. Kudirkos parašytas.

Verta prisiminti, kad *tauta laukia iš savo vaikų pagalbos pagal kiekvieno išgales*. O gydytojai, tiek materialiai, tiek visuomeninė veikla, turi didžiausias galimybes jai padėti.

Jonas Kunca. M.D.

112 High st. Doncaster, Australia

MEDICINA PLGS Žurnalas

REDAKCIJOS INFORMACIJA

MEDICINOS prenumerata.

Nežiūrint, kad gana šmarkiai kyla pašto ir spaudos darbų išlaidos, kol kas žurnalo kaina yra ta pati — 10 US dolerių metams. Prenumeratą apsimokančių % pakilo iki 41.

Padėtį pablogina tai, kad užsienio prenumeratorių, ypač Kanados, čekiai siunčiami, o finansinės įstaigos neturi JAV filialų ir, čekius iškeitus, dėl didelio patarnavimo (collection) mokesčio, žurnalui lieka kartais mažiau negu \$2.

Užsieniečius kolegas labai branginam, nes jie nuoširdūs skaitytojai. Čekius geriausiai apsimoka siųsti per draugijas.

*

Jaunimo Centre įsteigtas

LITHUANIAN MUSEUM OF MEDICINE

prie

Lithuanian Research Studies Center

5620 S. Claremont Ave.

Chicago, IL 60636, U.S.A.

Kolegos prašomi siųsti eksponatus!

Skaitytojų pasisakymai

21 sausio 1988

Ačiū už priminimą užmokėti prenumeratą! Malonu matyti savo draugus ir jų veiklą!

Ačiū!

Valentinas Sky, MD

1988 m. vasario 7 d.

Gerb.

Buvau nustebinta, kai mano adresu atėjo „Lietuvos Medicinos Istorija“ Izidorius Kauno vardu. Mano a.a. Izidorius iškeliaavo amžinybėn 1985 m. birželio 22 d.

Bandau mūsų buvusią biblioteką likviduoti, kad po mano išėjimo amžinybėn, duktė, reziduojanti Amerikoje, neturėtų to vargo. Todėl, nenorėdama padidinti knygų skaičiaus, šiandieną Jūsų prisiųstą knygą pardaviau Melburno lietuvių bibliotekai už \$37 — ir šios sumos čekį siunčiu su šiuo laišku.

Širdingai,

R. Kaunienė

Mieli kolegos,

JAV-bėse MEDICINOS žurnalo išsiunčiam apie 570 egzempliorių (Kanadon — 105. Europon — 50, Australijon — 45). Per paskutinius du metus vidutiniškai 15 - 20 asmenų žurnalas nepasiekia, skaitytojams pakeitus adresą ar dėl adresų netikslumo. Kadangi JAV-ėse naudojamės papiginta „Bulk rate“ pašto paslauga, yra reikalaujama tikslaus adreso. Nesuradus adresato žurnalas retai mums grąžinamas. MEDICINOS redakcija ir

administracija prašo, planuojančiu keisti ar jau pakeitusius adresą, užpildyti anketą ir prisiųsti mums.

Jauniesiems medikams suregistruoti reikalinga visų talkos!

Be to, kai kurie naujai pakeitę adresus, gali pasinaudoti Medicinos žurnalu, paskelbdami savo adresą. Tai mielai padarysime — paskelbdami Kronikos skyriuje.

Senas adresas: Vardas, pavardė

adresas, Zip code

Naujas adresas: Gatvė, miestas, Zip code

Skelbti naują adresą Žurnale taip, ne.

Atkirpę siųškite: MEDICINA

2639 W. 86th St.

Chicago, IL 60652

arba

MEDICINA

6849 Highland

Palos Hts, IL 60463

PERKUTANINĖ TRANSLIUMINALINĖ KORONARO ANGIOPLASTIKA

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

Rimgaudas Nemickas, MD

Rimgaudas Nemickas, m.d. Pre-medical — Indiana University, Bloomington, Indiana. Medicinos mokslus baigė Magna cum laude Stritch School of Medicine, Loyola University, Chicago, Illinois. Diplomuotas vidaus ligų ir širdies bei kraujotakų specialybe. Klinikinis profesorius vidaus ligose Loyolos universitete, Stritch Medicinos mokykloje, Maywood, Ill. ir direktorius kardiologijos skyriaus Illinois Masonic Medical Center, Chicago, Ill. Autorius daugelio straipsnių kardiologijos problemomis medicinos žurnaluose. Dažnas paskaitomis Amerikos Lietuvių Gydytojų seminaruose ir suvažiavimų mokslinėse programose. Tokio turinio tema dr. Nemickas skaitė paskaitą 1987 metų PLGS suvažiavime Oakbrook, Ill.

Ižanga

Šiuo laiku yra sėkmingai taikomas naujas gydymo metodas. Specialiu zondų-plėtėju sumažinamas kraujagyslių susiaurėjimas, ir kraujotaka atsistato.

Trumpa istorinė apžvalga

Dotter ir *Judkins* 1964 m. pirmieji praplėtė užsikimšusias galūnių kraujagysles zondų be specialaus plėtėjo. *Andreas Gruentzig* 1974 m. išmėgino dvigubo spindžio zondą su balionu-

plėtėju. Jis mechaniškai plėtė susiaurėjusias galūnių kraujagysles ir įvairius aortos šakų suaugimus. 1977 m. šį metodą jis pritaikė širdies vainikinėms arterijoms išplėsti. Amerikoje *Martzler*, *Myler*, *Simpson*, *Dorros* ir kiti pirmieji taikė šią metodiką gydyti išėminės širdies ligas.

Metodika

Širdies vainikinių arterijų išplėtimas atliekamas širdies kateterizacijos kabinete ir yra kontroliuojamas rentgenu bei televizija. Arterijų susiaurėjimai yra nustatomi panaudojant koronaro angiografiją. Zondas-plėtėjas įvedamas per šlaunų arterijas, bet galima naudoti ir rankų kraujagysles. Vietinėje nejauroje duriant pagal *Seldinger* metodą, adata nukreipiamą link ligonio galvos. Per adatą įleidžiama nukreipiamoji styga. Naudojantis ja, zondas nukreipėjas yra pastatomas ties arterijos žiotimis, ir į jį yra stumiamas zondas-plėtėjas.

Širdies vainikinėms arterijoms išplėsti dažniausiai yra naudojami 2,0, 2,5 ir 3,0 mm diametro ir 20 mm ilgio balionai. *Gruentzig* zondas-plėtėjas į susiaurėjusį arterijos segmentą patenka spyruokliuojančia viršūne. *Simpson* zondas-plėtėjas turi ištraukiamą, lanksčią ir kintančią viršūnę-pravedėją, kuri „išvairuoja“ per vingiuotas kraujagysles ir pralenda pro stačiakampius posūkius bei netaisyklingus susiaurėjimus. Televizoriuje stebimas kontroliuojamas zondas-balionas pastatomas ties arterijos susiaurėjimo viduriu. Tada automatinio monometro su reguliatorium pagalba stiprus, nelengvai pasiduodantis balionas 6 atmosferų (90 psi) slėgimu yra išpučiamas. Slėgiama kelias arba keliasdešimt sekundžių.

Išsiplėsdamas iki užprogramuoto diametro, balionas dažniausiai padaro kontroliuotą plyšį ateromatozinėje plokštelėje. Dalis plokštelės įsispaudžia į arterijos sienelę, ir arterija prasiplėčia. Išplėtimą kartais reikia pakartoti du ar tris kartus arba panaudoti didesnio diametro balioną. Baliono diametras parenkamas panašus į normalios arterijos skersmenį. Prieš plėtimą labai svarbu nustatyti: ar yra tik arterijos spazma ar mechaniskas susiaurėjimas. Tam yra naudojamas nitroglicerinas po liežuviu arba į veną.

Kraujagyslės išplėtimo rezultatai patikrinami pakartojant angiografiją. Kad arterijos intimoje padaryta žaizdelė nesukeltų trombozės, yra naudojami antiagregantai per 3 mėnesius po procedūros.

Indikacijos

Šis gydymo metodas, 1977 m. pradėtas, buvo taikomas tik „idealiems“ kandidatams. Tiko tie pacientai, kurių *angina* nebuvo gydoma vaistais, koronaro arterijų anatomija tiko tiesioginei miokardo revaskuliarizacijai, kraujagyslės susiaurėjimas buvo vienas, sudarė 70-95% spindžio skersmens ir buvo neilgesnis kaip 10mm, be atsišakojimo; arba susiaurėjimas buvo proksimalinis priekinėje, tarp skilvelio esančioje šakoje kairiosios, gaubiančiosios arba dešinės vainikinės arterijos, nesukalkėjęs, ne ekscentriškas, o laikas nuo pirmųjų simptomų buvo ne ilgesnis, kaip vieneri metai.

Dabar koronaro arterijos mechaniškas išplėtimas yra daromas daugiau atvejų. Vienos arterijos susiaurėjimai plečiami turint *ramybės anginą* (preinfarkto būklėje), ūminio miokardo infarkto būklėje, po infarkto anginos atveju ar neseniai užsikimšus arterijai, jeigu galima įrodyti funkcinę miokardo išemiją. Šis metodas taip pat yra taikomas daugiau negu vienos arterijos susiaurėjimo atveju ir aortokoronarinėms nuosrūvoms išplėsti (*shunt'o* arba *bypass*). Dviejų balionų metodu galima išplėsti susiaurėjimą, kuris yra netoli didelės arterijos šakos.

Būtina kraujagyslių plėtimo sąlyga yra gali-mybė chirurgiškai sukonstruoti pakenktą arteriją. Todėl ligonis turi sutikti būti operuojamas reikalui esant. Viena išimtis būtų tiems, kurių ligai gydyti operacijos nereikia, ir kraujagyslės praplėtimas zonda yra vienintelė išeitis paciento būklei pagerinti ir simptomams pašalinti.

Rezultatai

Sėkmingo arterijų išplėtimo kriterijus yra spindžio diametro padidinimas 30-50%, arba liekiant ne daugiau kaip 50% susiaurėjimo buvusioje ateromatozinėje plokštelėje. Ilgainiui, kai žaizdelė intimoje sugyja, susiaurėjimas dar pamažėja.

Vainikinių arterijų išplėtimas pavyksta 80-90% atvejų. Rezultatai priklauso nuo daugelio faktorių. Geriau sekasi vyrams, kurie jaunesni negu 60 metų pacientams, kurių anginos simptomai

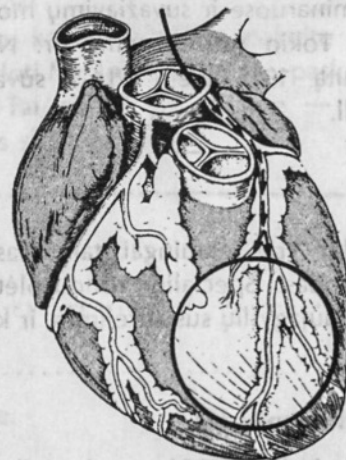
reiškėsi trumpiau negu 6 mėnesius; tiems, kurie turi koncentrinis ir nekalkiuotus susiaurėjimus. Mažiau sėkmės ir daugiau komplikacijų būna moterims, pacientams, vyresniems negu 60 metų, tiems, kurių anginos simptomai trunka ilgiau negu 6 mėnesius, jei operatorius yra padaręs mažiau negu 50 praplėtimų, taip pat pacientams su ekcentrinu kraujagyslių susiaurėjimu, kai stenozė yra dėl daugiau kaip 90% sukalkėjusio susiaurėjimo, trombo, ir tiems pacientams, kurie turi susiaurėjimą netoli kraujagyslių atšakos. Mąždaug 90% pacientų pasveiksta. Miokardo apytakos pagerėjimą galima patikrinti fizinio krūvio išmėginimais.

Komplikacijos

National Heart Lung and Blood Institute PTCA Registry buvo užregistruoti 3079 pacientai. Komplikacijas tyrimo duomenimis arterijos disekcija, ūmus užsikimšimas arba infarktas ištiko 10% pacientų. Mirė 29 ligoniai arba 9%. Naujais metodais gydant ir geriau pasirenkant pacientus, infarkto atvejų sumažėjo iki 0,5%, bet mirtingumas išlieka maždaug 1,0-1,5%, nes šita procedūra yra taikoma daug sunkiau sergantiems pacientams.

Pakartotinis susiaurėjimas

Viena didžiausių koronaro angioplastikos problemų yra pakartotinis susiaurėjimas. *National Heart Lung and Blood Institute PTCA Registry* duomenimis 33.6% pacientų turėjo vainikinės

Acute cardiac catheterization and percutaneous coronary angioplasty are exciting and controversial innovations in myocardial salvage.

APLINKOS ĮTAKA AKIMS IR JŲ APSAUGA

Dr. Marija Arštikaitytė-Uleckienė

Dr. Marija Arštikaitytė-Uleckienė, vaikų oftalmologė, Hosp. For Sick Children, Toronto, Kanada. Skaityta Amerikos lietuvių gydytojų žiemos seminare, Snow Mass, Colo. 1988 m. vasario mėn.

Žemės gyvybę palaiko ir apšviečia saulė. Tai yra natūrali šviesa ir skirtinga nuo dirbtinės, t.y. elektros šviesos.

Kai šviesos spindulys patenka į prizmę, trumpos bangos eina lėčiau negu ilgosios ir lūžta aštresniu kampu negu ilgosios. Tokiu būdu šviesos spindulys išsidėsto pagal bangų ilgumą. Kairėje pusėje yra trumpieji spinduliai — ultravioletiniai, dešinėje pusėje — ilgieji arba infraraudonieji. Kiek tos spindulių radiacijos pasiekia žemės paviršių, priklauso nuo ozono sluoksnio, geografinės platumos, debesuotumo ir oro užteršimo.

Trumpąsias bangas, t.y. ultravioletines absorbuoja retinos pigmentinis sluoksnis. Jos turi kumulatyvinį efektą ir gali pakenkti retinai.

Nebuvo įrodyta, bet spėjama, kad dirbtinė šviesa yra irgi kenksminga, gali sukelti kataraktą. Tai yra fluorescencinės lempos, specialios medicininės lempos, dermatologijoje vartojamos, sterilizacinės, šveicavimo lempos ir t.t.

arterijos praplėtimus. Kitų studijų rezultatai panašūs 25-35%. Pakartotinis susiaurėjimas (restenozė) dažniausiai įvyksta per pirmuosius metus. Restenozė reiškiasi grįžtančiais anginos simptomais. Kas ją sukelia, neaišku. Manau, kad intimos žaizdoje prasideda reakcija, kuri sukelia miocitų pasidauginimą ir galutinę obstrukciją. Antra, sėkmingą praplėtimą galima padaryti 90% pacientų. Atsiradus trečiam ar ketvirtam susiaurėjimui, pacientai tampa kandidatais antokaronaro nuosruvos operacijai.

Išvada

Nors perkutaninė transliuminalinė koronaro angioplastika nėra pilnai išstobulinta procedūra, ją verta toliau praktikuoti kliniškai ir, reikia tikėtis, kad laikui bėgant, rezultatai gerės.

Saltiniai

1. Dotter C.T. Transluminal angioplasty: a long view. — Radiology, 1980, 135, p. 561-564.
2. Gruentzig A.R., Sennig A., Siegenthaler W.E. Nonoperative dilatation of coronary artery stenosis: percutaneous transluminal coronary angioplasty. — N. Engl. J Med., 1979, 301, p. 61-68.

3. Kent KM, Bentivoglio LG, Block, P.C., et al Percutaneous transluminal coronary angioplasty: report from the registry of the National Heart, Lung, and Blood Institute. — Am. J. Cardiol., 1982, 49, p. 2011-2020.

4. Griškevičius, A., Dumčius, A., Kosinskas, E. et al. Susiaurėjusių arterijų kraujotakos atstatymas zonu-plėtėju. — Metodinės rekomendacijos. Lietuvos TSR Sveikatos Apsaugos Ministerija. 1985.

5. Holmes, D.R. Jr., Vlietska M.B. Percutaneous transluminal coronary angioplasty: current status and future trends. — Mayo Clin. Proc., 1986, 61, p. 865-876.

Abstract in English

Percutaneous transluminal coronary angiography has become an accepted treatment modality for restoring coronary circulation. Initially it was limited to "ideal" candidates consisting of patients with severe angina uncontrolled by optimal medical management, anatomy suitable for direct myocardial revascularization, single vessel obstruction 70-95%, not longer than 10 mm and not involving significant tributary, uncalcified and concentric lesion with symptoms present for less than 1 year. The success rate is 80-90%. Complications have been decreasing. Acute myocardial infarction is down to 0.5% but mortality remains between 1-1.5%. Restenosis remains a major problem unchanged at 35%.

Ar vieni ar kiti spinduliai sukelia kataraktą, sunku įrodyti, nes jos atsiranda senatvėje.¹

Ultravioletinė radiacija greitai pasiekia rageną ir gali ją nudeginti kaip ir kitas neapdengtas kūno dalis. Tai atsitinka ilgiau būnant ant sniego arba prie vandens, nes šios medžiagos gerai atmuša saulės spindulius ir gali sukelti taip vadinamą *fotokeratitą*. Situacija nėra pavojinga, bet labai skausminga, kol ragenos epitelis regeneruojasi. Fotokeratitą galima gauti net ir kai debesuota, nes tuomet akių vokai plačiau atsiveria ir į akis patenka daugiau ultravioletinių spindulių, atšokusių nuo žemės paviršiaus net ir pro tamsių akinių šonus.

Sekantis barjeras, kurį turi praeiti saulės spinduliai akyje, yra *lėliukė*. Jei ji išsiplėtusi, kas atsitinka debesuotą dieną, niekas tų ultravioletinių spindulių nesulaiko. Jei lėliukė susitraukusi saulėtą dieną, spindulių praeina mažiau. Už lėliukės yra *lęšiukas*. Jaunų žmonių maždaug iki 25 metų lęšiukas yra labai skaidrus ir neturi vadinamųjų *chromotoforų*, kurie ultravioletinę radiaciją iš dalies absorbuoja. Todėl tie spinduliai retiną pasiekia netrukdomi. Senesnių žmonių lęšiukai chromotoforus jau turi ir jų akys yra labiau apsaugotos. Jei yra katarakta, tai jokie spinduliai retinos nepasiekia.

Manoma, kad *senatvėje makulos degeneraciją* gali sukelti ilgametis ultravioletinių ir šviesos spindulių veikimas (Fig. 1). Kataraktą išoperavus, visi spinduliai lengvai pasiekia retiną. *Intraokuliariai lęšiukai*, įdėti į akį po kataraktos operacijos irgi neapsaugo retinos nuo radiacijos. Neapsaugo ir kontaktinės lizės, uždėtos ant ragenos. Paskutiniu

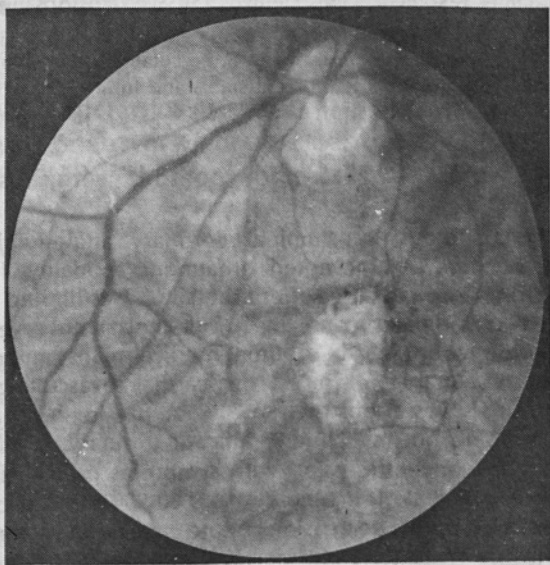

Fig. 1. Senų žmonių makulos degeneracija

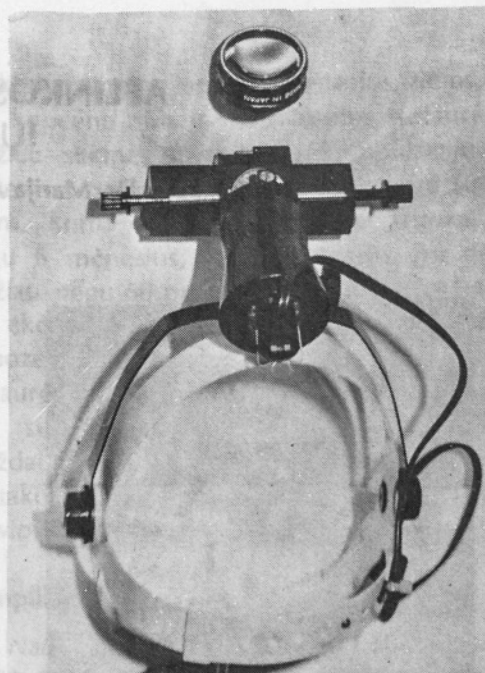

Fig. 2. Netiesioginis oftalmoskopas retinai tirti

laiku jau pradama gaminti kontaktines lizės, kurios bent iš dalies filtruoja žalingus ultravioletinius spindulius. Kūdikiams, išėmus prigimtą kataraktą, prirašomi specialūs akiniukai, kurie apsaugo retiną nuo žalingos radiacijos.

Paskutiniu laiku vis dažniau daroma išvada, kad per ilgesnį laiką stipri dirbtinė šviesa taip pat gali pakenkti retinai. Normaliam apšvietimui vartojame 20-50 žvakių stiprumo lempas. Nustatyta, kad ir tokio stiprumo šviesa ilgai pažeidžia retinos nervinį sluoksnį. Tik kyla klausimas, kiek su šilumine šviesa retiną pasiekia ir ultravioletinių spindulių? Inžinieriai šių laikų technikoje vartoja 100-1000 žvakių stiprumo šviesą. Nesietioginis oftalmoskopas, naudojamas retinai tirti, arba mikroskopas operuojant akis skleidžia 10 kartų daugiau šviesos negu tiesioginis oftalmoskopas (Fig. 2-3). Rekomenduotina, kad instrumentai būtų

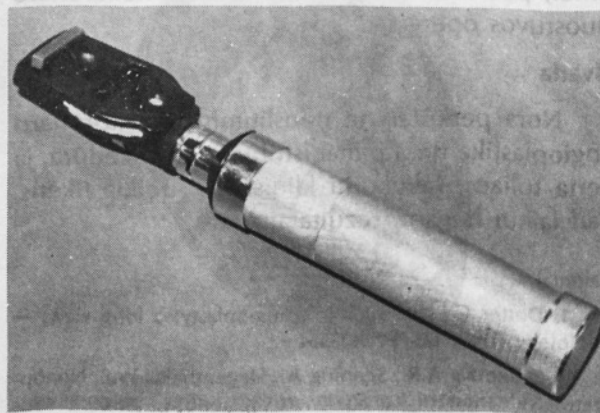

Fig. 3. Tiesioginis oftalmoskopas retinai tirti

ATŠALIMAI IR NUŠALIMAI

AUGUSTA J. ŠAULYTĖ, M.D.

Augusta J. Šaulytė, M.D.
Assistant Professor of Pediatrics
Director of Pediatric Emergency Room
University of Chicago Medical Center.

Nuo seniausių laikų žmonės įvairiais būdais saugosi šalčio. Nors šiaurinėse zonose gyvenantys žmonės daugiau ar mažiau sėkmingai prisitaikė prie šaltos aplinkos, bet istorijoje turime daug pavyzdžių, kurie įrodo, jog žmogus yra šiltos aplinkos gyventojas, ir gali labai nukentėti, jeigu tinkamai neapsisaugos nuo šalčio. Trečiam šimtymety iki Kr. Hanibalas prarado du trečdalius

kartaginiečių karių persikeldamas per Alpes. XIX šimtmečio pradžioje tūkstančiai Napoleono karių žuvo nuo šalčio Rusijoje. Net ir šiais laikais dėl atšalimų ir nušalimų žmonės rimtai suserga ir netikėtai numiršta, ypač vyresnio amžiaus, chroniškai sergantys arba pasigėrę, pervargę, ir dalyvaujant rizikingame sporte, pvz., buriuoja, nardo, sliginėja, kopia į kalnus ir t.t. Ilgiau veikiamas šalčio, ir sveikas organizmas pakrinka, nebepajėgia „taupyti“ šilumos.

Smegenų centrai, kurie reguliuoja kūno temperatūrą, yra labai jautrūs mažiausiems nukrypimams nuo normalios 36,6°C kūno temperatūros. Pirmoji reakcija yra siekimas pakelti metabolinį lygį šiurpulių, drebėjimu (*shivering*) ir odos kraujotaką susiaurėjimu. Tuo būdu šiltas kraujas yra apsaugomas nuo tolesnio šilumos praradimo. Riebūs ir stambūs žmonės peršalimams ar nušalimams yra atsparesni, negu liesi, išbadėję, ar maži vaikai bei kūdikiai, kurių odos paviršiaus santykis su kūno mase yra labai didelis. Kadangi kūno šiluma šiurpulių greitai susinaudoja, temperatūrai nukritus iki 32°C drebėjimas sustoja, visi metaboliniai procesai sulėtėja, visų kūno organų funkcijos sulėtėja. Labiausiai yra paveikti smegenys ir širdis.

Atkelta iš 6-to puslapio

su raudonu filtru arba ekspozicija būtų kiek galima trumpesnė. Jau pastebėta, kad operacijos metu naudojamo mikroskopo šviesa gali sukelti retinos degeneratyvinius pasikeitimus.

Kaip geriausiai būtų galima apsaugoti nuo pavojingos radiacijos? Parduotuvėse išstatyti tamsūs saulės akiniai dažnai neatlieka savo paskirties. Tik *Nor*, *Spectra*, *Shield*, *Silos*, *Univis* ir *VU400* beveik visu 100% tuos spindulius filtruoja. Labai geri yra infraraudoni stiklai, bet jie yra brangūs ir ne visuomet priimtini iš estetinės pusės dėl raudonos spalvos.

VDU, arba *visual display units*, akims kenkia.

Vulkanų išsiveržimai nepadaro jokių negatyvių akių pasikeitimų. Tai parodė tyrinėjimai po *Mount St. Helens* išsiveržimo Amerikoje 1980 metais.⁴

Ar rūgštus vanduo „acid rain“ akims kenkia?

Toronte Kanadoje buvo ištirti 50 žmonių ir laboratorijos gyvūnai. Po 6 mėnesių patirta, kad rūgštus vanduo, kurio Ph 5,6-8,5 akių nepažeidžia.

Išvadoje būtų galima pasakyti, kad *labiausiai reikia saugotis saulės spindulių* ypač būnant ant smėlio, vandens, laivo denio ir sniego. Tai ypatinai svarbu jauniems žmonėms ir tiems, kurių katarakta operuota.

1. ARVO Abstracts, 1980.
2. Baldray Ed, Ho Bt and Griffith RE: Retinal burns occurring at cataract extraction. — *Ophthalmology*, 1984; 91 p.: 1297-1302.
3. Lerman S. and Megaw J.: Transmission characteristics of commercially available sunglasses — *J. Ocular and Cutaneous Toxicology*, 1983, L. p. 47-61.
4. T. Frederick Frauenfelder, M.D.: Robert Kalina, M.D.; A. Sonia Barist, M.D.; Robert S. Bernstein, M.D. PhD; David S. Johnson, M.D. — *Arch of Ophth*, 1983, vol. 1010 (March), p. 376.

Sąmonė pradžioje mažai paveikta: žmogus, ypač vyresnis susimaišo, pasidaro irzlus, piktas. Temperatūrai nukritus dar žemiau, sakykim iki 28°C, visi refleksai sulėtėja ir vėliau visai išnyksta: akių lėlytės išsiplečia, nereaguoja į šviesą. Temperatūrai nukritus iki 20°C net EEG kreivė tiesi lyg mirusio žmogaus.

Kūno atšalimo būklės pradžioje širdies plakimas pagreitėja. Temperatūrai krintant, pulsas sulėtėja. Pasiekus 32°C, elektrokardiogramoje pasirodo tipiška S-wave (tarp QRS ir ST). Dar labiau atšalus, labai dažnai sutrinka širdies ritmas.

Atšalusių diagnozę, atrodo, nesunku nustatyti, bet norint teisingai gydyti, reikia tiksliai nustatyti temperatūrą. Ypač svarbu žinoti kūno vidaus („core“) temperatūrą. Atrodytų, kuo greičiau sušalusį žmogų atšildysi, tuo bus geriau. Taip nėra. Atšildyti reikia palengva. Atšildžius greit būtų apsunkinama širdies ir kraujo apytakos sistema: staigiai išsiplėtus kraujo indams, smarkiai sumažėja kraujo spaudimas ir išsivysto cirkuliacijos nepakankamumas, šokas.

Ligoniu kvėpuoti duodama pašildytas deguonis. Intraveniniai skysčiai irgi pašildomi iki 40°C. Kūnas apdengiamas šiltais kompresais arba įmerkiamas į šiltą vandens vonią. Visą laiką matuojamas kraujo spaudimas ir tikrinama EKG. Atšildant yra didelis pavojus, kad širdies plakimas gali pereiti į širdies skilvelių virpėjimą (*ventricular fibrillation*). Tuo atveju ligonis gydomas defibrilacija bei vaistais, ir atšildymą reikia sulėtinti. Niekad nereikia nustoti vilties sušalusį atgaivinti, kol temperatūra nėra pasiekusi 37°C.

Kaip ir kitu atveju, geriausia yra išvengti sušalimo, pasiruošti būti šaltame ore: šiltai apsirengti, nepervargti sportuojant, vengti alkoholio.

Accidental Hypothermia

Cold induced injury has been with humanity since the beginning of time. Despite a greater understanding of attendant physiologic changes and newer modalities of treatment, hypothermia remains a common problem even today. Among the elderly, chronically ill, alcohol intoxicated or even the healthy but ill prepared sportsman to cold environment, the mortality of severe hypothermia is 10-20%. Below a core temperature of 35°C, most organ systems slow metabolic function to a state mimicking hibernation. After critical temperature of 30°C or so reached however compensatory mechanisms can no longer keep up with acidosis and other destructive metabolic derangements. Resuscitative efforts should concentrate on gradual warming of the body CORE primarily (warm inhalation, IV solutions,

peritoneal dialysis) and only then on external rewarming with conventional thermal blankets-hot baths. Postwarming vasodilatation 7 shock, ventr. fibrillation are dreaded, difficult to reverse complications of usual rewarming therapies. Perhaps the best treatment for cold injury is preparation by appropriate dressing, planning avoiding cold exposure when under drug or alcohol influence.

References

- Ledingham, I.M. and Mone, J. G. Treatment of accidental hypothermia: a prospective clinical study. — *Br. Med. J.*, 1980, 1102.
 Myers, R.A., Britten, J.S., and Cowley, R.A. Hypothermia, quantitative aspects of therapy. — *J.A.C.E.P.*, 1979, 8, p. 523.
 Reheja, R., Purick, V. and Schaeffer, R.C. Shock due to profound hypothermia and alcohol ingestion. — *Crit. Care Med.*, 1981, 9, p. 544.

Pažinčių atnaujinimas. LAMA 1988. Iš kairės: Mikaičiai, Domanskiai, K. Pabedinskas ir Nuotr. V. Šaulio

Naujas tikslesnis krūties vėžio diagnostikos būdas

Radus įtartingą vėžio vietą krūtyje, rentgenologiniu tyrimu tuoj buvo daroma atvira biopsija chirurginiu būdu. 1987 m. lapkričio mėn. „*Archives of Surgery*“ aprašė **plonos adatos aspiraciją** ir mikroskopinę analizę. Čikagos universiteto klinikose tokios aspiracijos padarytos 84 ligoniams. Tuo metodu diagnozė teisinga buvo 11-kai iš 12 atvejų.

Tikimasi, kad tą metodą naudojant diagnostikai, sumažės moterų baimė tikrintis.

Archives of Surgery, 1987, Nov.

ŽEMĖS DREBĖJIMO, ARBA SEISMINIŲ JĖGŲ VEIKIMO REIŠKINIAI Pasekmės ir prognozė

ARCHITEKTAS VYTAUTAS VEPŠTAS

Vytautas Vepštas gimė Panevėžyje, atvyko į JAV 1949 metais. Įgijo bakalauro laipsnį architektūroje 1956 m. University of Illinois. Registruotas architektas Illinois ir Alaskos valstijose. Turi nacionalinį JAV pažymėjimą praktikuotis architektūroje. Dirbo įvairiose architektūros firmose Čikagoje. Šiuo metu yra partneris (associate) Lohan Associates firmoje Čikagoje. V.V. dažnas dalyvis LAMA seminaruose.

Santrauka paskaitos, skaitytos Amerikos Lietuvių Gydytojų konferencijoje Snowmass, Colo. 1988 m. kovo 1 d.

Nors žemės drebėjimai tyrinėjami jau šimtą ar daugiau metų, pagrindinis jų atsiradimo mechanizmas vis dar spėliojamas, argumentuojamas, ir kuriamos įvairios hipotezės.

Drebėjimų suvokimas ir aiškinimas žymiai paspartėjo, kai XIX a. gale buvo ištobulintas seismografas ir seisminės stotys pastatytos įvairiose pasaulio šalyse. Pagrindinis įvykis įstatęs šį menką mokslą į tikras vėžes buvo *San Francisco* žemės drebėjimas 1906 m. ir su juo susijęs *San Andreas* sprūdis (*fault*). Tai apie 200 mylių ilgio ir keleto colių pločio (veik pusė Kalifornijos) žemės plyšys. Į vakarus nuo jo žemė pajudėjo šiaurės link kai kuriose vietose net 20 pėdų. Šiam įvykiui aiškinti buvo sukurta elastinio atšokio teorija (*elastic rebound theory*), pirmiausiai propaguota geologo *Harry Reid*.

Per paskutiniąsias dekadas atsirado drąši geologinė teorija, vadinamoji sluoksninė, arba

skydinė tektonika (*plate tectonics*), kuri aiškina pagrindines žemės drebėjimų priežastis ir siūlo plačius kontinentinio poslinkio, kalnynų susidarymo bei vulkanizmo ir ugnikalnių procesų aiškinimus. Ši teorija taip pat aiškina Ramųjį vandenyną supančią vadinamąją „Ugnies juostą“, kurioje atsipalaiduoja apie 80% visos seisminės energijos. Šioje juostoje pavojingiausi kraštai, pagal katastrofinių smūgių dažnumą, yra Japonija, Filipinų salos, Vakarų Meksika ir Čilė. Antra pagal didumą juosta, apimanti Viduržemio jūrą ir Azijos kraštus, atpalaiduoja apie 15% energijos ir į likusius 5% įeina Havajų salynai. Rytų Afrikos didieji ežerai ir kiti kraštai.

Žemės drebėjimų stiprumui matuoti yra keletas įvairių skalų. Pagrindinė *Mercalli* skalė drebėjimų stiprumą skirsto pagal jų poveikį į pastatus. Šios skalės variantai yra *Rossi/Forelli* — naudojama Europoje ir *Medvedev* — Sovietų Sąjungoje. Seisminei energijai matuoti yra naudojama Richter'io skalė, paremta devyniais laipsniais. Iki šiol didžiausias užregistruotas drebėjimas yra buvęs 8,9 balo. Ši skalė nustato tik drebėjimo stiprumą, bet ne kiek pastatų yra sunaikinta toje vietovėje.

Didžiausi drebėjimai Šiaurės Amerikoje yra buvę ne Kalifornijoje, bet *New Madrid, Missouri* rajone 1811-1812 metais. Ten 30 000 kv. mylių plote (1,25 karto didesniame už Lietuvos valstybę) žemė įdubo 6, o vietomis 16 pėdų.

Žiūrint į žemės drebėjimo pasekmes iš medicininio taško, kebliausias yra ne tiek fizinių sužeidimų gydymas (gal per daug nesiskiriantis nuo įvairių kitų avarinių sužeidimų), kiek jų masinis pobūdis ir sanitarinių bei evakuacijos priemonių organizavimas. Jei sugriūva ligoninės, užgriūva gatvės, žūva daug gydytojų bei slaugių, žmonių gelbėjimas pasidaro labai sunkus.

Pavyzdžiu galima paminėti Tungšan miestą į rytus nuo *Bejingo*, kuriame 1976 m. įvyko 7,8 balų stiprumo žemės drebėjimas. Ten 95% pastatų buvo sugriauta, mieste žuvo 140 000 gyventojų, 81 000 buvo sužeisti. Tame rajone žuvo apie 250 000 žmonių. Visiškai nutrūko vandens, maisto ir energijos tiekimas, sustojo transportas, neliko

jokių komunikacijų priemonių, ir sveiki išlikę žmonės turėjo ne tik apsirūpinti pastoge, bet ir palaidoti žuvusius, gelbėti sužeistuosius. Tik iš Bejingo atvykę 30 000 medicinos tarnautojų, atgabenti vaistai ir kitos gelbėjimo priemonės padėjo išvengti masinių epidemijų. Tokia katastrofa prilygsta tik atominių bombų sprogimo Nagasaki ir Hiroshimoje pasekmėms. Palyginimui paminėtinas ir 1971 m. *San Ferdinando*, Kalifornijoje 10 sek. trukęs drebėjimas, kai žuvo 58 žmonės ir buvo 2 400 sužeistų.

Mokslininkai — stebėdami geomagnetizmo pasikeitimus ir kitus reiškinius šiais laikais gali gana tiksliai nustatyti vietovę ir net laiką, „pribrendusį“ žemės drebėjimui. Jau senokai *U. S. Geological Survey* turi apie 500 įvairiausių seisminių įrengimų *Parkfield* Kalifornijoje, kur kiekvienu momentu gali kilti smarkus žemės drebėjimas. Tačiau yra ir kitokių „specialistų“, kurie seka laikraščiuose dingusių šunų skelbimus ar interpretuoja rimuotas *Nostradamus* (iš XVI a.) pranašystes, jungiančias dangaus planetų susirikiavimą su didesnėmis katastrofomis. Pagal juos šių metų gegužės 10 dieną, 3 val. p.p. nepatartina pietauti *Los Angeles* mieste.

Panaudota literatūra:

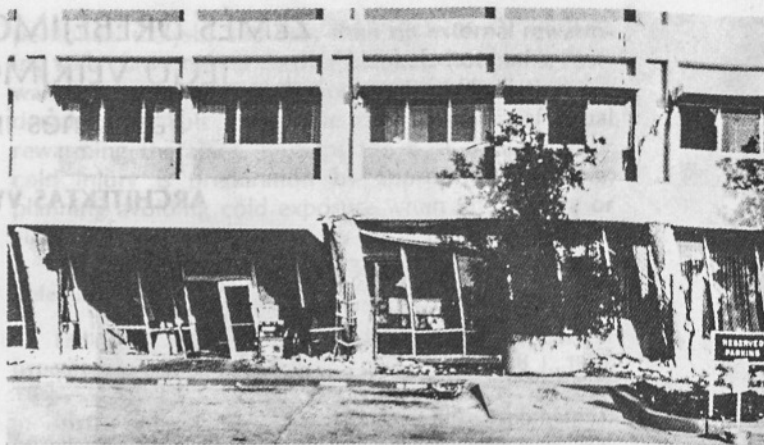
1. Proceedings, World Conference on Earthquakes, Engineering, 1959.
2. Earthquake Engineering Research
3. Fundamentals of Earthquake Engineering
4. Lietuviškoji Enciklopedija : „Žemės drebėjimai“
5. Įvairūs straipsniai iš žurnalų: „Architecture“. „Building Design and Construction“ ir „Engineering News Record“

Summary in English:

Even though Earthquakes have been studied for hundreds of years, the basic mechanism which sets them off is still a subject for argument and conjecture. At present a bold geological theory—Calle-Plate tectonics offers a comprehensive explanation for continental drift, mountainbuilding, volcanism and erathquakes.

The building collapse during quakes can be caused either by inherent structural weakness of the building frame itself or by underlying soil conditions effecting foundations. Quake prediction worldwide has reached a fairly sophisticated state. U.S. Geological Service is presently monitoring a section of San Andreas fault by having set up over 500 various instruments at Parkfield, Southern California.

From a medical point of view the injuries sustained during earthquakes are not much different from various injuries inflicted during other disasters. After a major earthquake it is required the enormous effort to

Olive View ligoninė, San Ferdinando, Kalif. 1971 m. Apie 10 sek. žemės drebėjimo.

Viešbutis „Mexico City“ 1985 m. — per 60 sek. trukusiame žemės drebėjime sunaikinta 30% ligoninių. Drebėjimas pagal Richterio skalę buvo 8,1 balų.

organize treatment and evacuation of the injured, the burial of the dead and rescue of the survivors can be compared only to the aftereffects of the atomic bomb on Hiroshima and Nagasaki.

*

Rytinėje Afrikoje ir Arabijos pusiasalyje auga krūmokšnis *khat*, kurio lapus tų vietų gyventojai kramto jau kelis šimtmečius. Dabar farmakologai nustatė, kad lapuose yra alkaloido *cathinone*, kurio savybės yra panašios į *amphetamine*). Alkaloidas veiklus tik šviežiuose lapuose. Britams dėl to jis nepavojingas. Nebent kas nors pradėtų *khat*’ą auginti Britų salose.

British Journal of Addiction,
1987, v. 82, p. 47-53

MEDICINA OKUPOUOTOJ LIETUVOJ

Ligonių funkcinė būklė po pilnos arba dalinės miokardo revaskuliarizacijos

A. Dumčius, D. Zikarienė, R. Navickas, R. Balčaitienė

(Centrinė moksl. tyrimų laboratorija prie SAM KMI, P. Jasinskio klinikos)

Revaskuliarizavus visas pažeistas pagrindines koronarines arterijas, ligoniai pagerėja 5-10 metų; po dalinės revaskuliarizacijos rezultatai menkesni. Autoriai bandė nustatyti funkcinis pakitimus po tokių operacijų. Buvo tiriami 68 asmenys sergą ischeminėmis širdies ligomis ir turėję aortokoronarinio nuosrūvio operacijas. Prieš operaciją sunkių ligonių stovj atitiko suvartotų nitroglicerino tablečių kiekis per parą (vidutiniškai 8,9-1,4 tablečių ar daugiau). Fizinio apkrovimo tolerancija buvo bloga. Po pilnos revaskuliarizacijos (tokių ligonių buvo 30) 76% ligonių būklė pakito taip: 40% pranyko angininiai skausmai, 17% — nepagerėjo, o 7% būklė pablogėjo dėl nuosrūvio trombozės ar išsivysčiusio miokardo infarkto (MI). Po dalinės revaskuliarizacijos 16% ligonių išnyko angininiai skausmai, 63% — skausmai sumažėjo ar suretėjo, 10,5% — nerasta dinamikos pasikeitimų, o 10,5% — pablogėjo, nors ir šiuo atveju kai kurių ligonių subjektyvi savijauta pagerėjo.

Po operacijos pirmaisiais metais į darbą grįžo 43% busuvių ligonių, o antraisiais metais jau 87% (po fizinės ir psichologinės reabilitacijos).

Apibendrinus, paaiškėjo, kad dauguma ligonių po operacijos pagerėjo subjektyviai ir jų fizinio krūvio tolerancija pagerėjo. Tačiau po dalinės miokardo revaskuliarizacijos, veloergometriu būdu nustatyta, kad maždaug pusei ligonių išliko miokardo ischeminės zonos.

„Sveikatos Apsauga“, 1988, Nr. 1, p. 38-40.

*

Kaune atidarytas *Medicinos ir farmacijos istorijos muziejus*, kurio apie 10 tūkstančių eksponatų parodo apie medicinos mokslo raidą Lietuvoje. Muziejus įsikūrė restauruotame dviejų aukštų šešioliktojo amžiaus pastate Rotušės aikštėje. Muziejaus direktorius yra farmacininkas Tauras Mekas.

*

„Literatūros ir meno“ žurnale rašoma, kad Lietuvoje trūksta pastos dantims valyti. Pasirodo, *Medicina*, Nr. 2(71) 1988

VDU medicinos fakulteto rūmai 1988 m.

vietinė ir, ypač, importuota dantų pasta labai tinka „kokteiliams“. Kitas geras komponentas jiems gaminti — čemeryčių vanduo. Nors valstybinės degtinės pardavimas smarkiai sumažėjo, apsinuodijimų visokiomis bjaurybėmis dar pagausėjo — plinta toksikomanija, narkomanija.

*

Kaune pradėjo veikti 120 vietų **endokrinologinis** skyrius, kuriame dirba Endokrinologijos ir hormonų chemijos instituto mokslininkai. Jasinsko klinikose jie išbando naujus hormoninius preparatus bei diagnostinius rinkinius.

Kauno medicinos institute darbą pradėjo neseniai įsteigta žmogaus ekologijos laboratorija. Lig šiol daug buvo kalbama apie triukšmo ir įvairių cheminių medžiagų poveikį žmogaus organizmui, tačiau nedaug žinoma, kaip aplinka veikia įvairių Lietuvos miestų ir sričių gyventojų sveikatą. Atsakymo į šį klausimą dabar ieškos žmogaus ekologijos laboratorijos mokslininkai, bendradarbiaudami su fizikais, botanikais, matematikais bei kitais specialistais. Pirmieji tyrimai bus atlikti Lietuvos pamario srityje.

Prof. dr. Pranas Norkūnas, žymus chirurgas, 80 metų amžiaus sukakties proga š.m. vasario 4 d. buvo pagerbtas Vilniaus universiteto medicinos fakulteto surengtoje konferencijoje. Buvo aptarti jo nuopelnai Lietuvos medicinai, pedagoginė ir visuomeninė veikla. Sukaktuvininkas, chirurginės katedros vedėjas, sukūrė originalią skrandžio ir

dvylikapirštės žarnos opų kilmės teoriją, 1969 m. vadovavo pirmojo lietuviško „Klinikinės chirurgijos“ vadovėlio paruošimui, 1974 m. išleido veikalą „Skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opaligė“. Dr. Norkūnas dar prieš karą baigė Vilniaus universitete medicinos mokslus.

*

SVEIKATOS APSAUGA SKAIČIAIS

Sveikatos apsaugos ministro pranešimu spaudai, 1986 metų pabaigoje ok. Lietuvoje gyveno 3 milijonai 641 tūkstantis žmonių. Per metus gyventojų padaugėjo 38 tūkstančiais. Amžiaus vidurkis 71 metai (visoje sovietijoje — 69). 1986 m. gimė 59 739, mirė — 35 832 žmonės. Gimimų 1000 gyventojų — 16,5 (šalyje — 19,9); mirtingumas — 9,9 (šalyje — 9,7). 44,9% jaunų šeimų turi tik po vieną vaiką, 25,4% — visiškai neturi vaikų. 1986 m. kūdikių mirtingumas 11,7 tūkstančiui gimimų (visos sovietijos — 25,1; Latvijos — 13; Estijos — 15,9), taigi mažiausias sovietijoje. 1987 m. amžiaus pasiskirstymas Lietuvoje buvo toks: iki 14 metų — 23%, nuo 14 iki 59 metų — 62%, 60 ir vyresnių — 15%. Opi senėjimo problema — Lietuva yra trečioje vietoje sovietijoje po Estijos ir Latvijos.

1986 m. Lietuvoje dirbo 15 700 gydytojų; 10 000 gyventojų teko 43 gydytojai. Sveikatos apsaugos ministerijos sistemoje buvo 14 300 gydytojų, arba 39,2 dešimčiai tūkstančių. Iš jų apie 200 kasmet miršta arba išvyksta, apie 700 atostogose, 20% tobulinasi institutuose; apie 30% gydytojų yra pensijinio amžiaus — todėl tiesioginį darbą dirbančiųjų yra mažai (mažiau 50%). Trūkumui išlyginti nuo 1988 m. gydytojų bus ruošiama 15% daugiau. 1986 m. studijas baigė 600 gydytojų.

Nusiskundžiama, kad ligoninėse stokoja 17% lovų. Trūksta patalpų stacionaruose ir poliklinikoje. Būtinai reikia ligoninėse likviduoti 7100 lovų kaip visai netinkamas naudoti. 188 sveikatos apsaugos įstaigos yra reikalingos skubaus kapitalinio remonto ir t.t.

„SVEIKATOS APSAUGA“, 1988 m., Nr. 1, psl. 1-3.

*

● **Dr. Jurgis Brėdikis** ir **dr. Feliksas Bukauskas**, abu chirurgai ir kauniečiai buvo pakviesti į Rytų Berlyną operuoti tris vokiečius, sergančius įgimtais širdies ritmo sutrikimais. Chirurgai operavo naudodami originalią, Kaune sukurtą, krio (šalčio) ir lazerinę techniką. Jie jau yra pakviesti į Prahą, Krokuvą ir kitus miestus.

*

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ KELIONĖ Į LIETUVĄ 1988 M.

1988 m. balandžio mėn. 24 d. daktarai **Viktoras** ir **Elena Čeičiai**, dr. **Vladas Kaupas**, dr. **Kazys Pemkus**, dr. **Pranas Sutkus su ponia**, dr. **Milda Budrienė** ir istorikas **A. Bagdonas** „pakėlė sparnus“ skristi į Lietuvą.

Trumpai sustoję Paryžiuje, visi išvykome į Maskvą. Maskvoje pasitiko vilnietė gidė Edita Sabaliauskienė, kuri grupę lydėjo per visą Lietuvą. Iš ryto maskvietė gidė aprodė Maskvą. Vakare visi išskridome į Vilnių.

Vilniuje lėktuvas nusileido 1:20 ryto. Dideliu visų nustebimui buvo daug žmonių su gėlėmis. Beveik kiekvienas buvo apdovanotas pavasario žiedais. Iš aerodromo visi nuvykome į „Lietuvos“ viešbutį.

Programa buvo sudaryta 16 dienų. Apžiūrėjome Vilniaus miestą, lankėmės Vilniaus universitete, Istorijos ir etnografijos muziejuje bei Taikomosios dailės muziejuje, Gedimino pilyje ir Vilniaus Santariškių ligoninėje. Čia mus pasitiko dr. **A. Marcinkevičius** ir su pasididžiuoju parodė savo kabinetus, instrumentus, ligonius. Buvo ekskursija į Trakų pilį, Kauną, Klaipėdą ir Palangą.

Kaune gydytojai aplankė Kauno klinikas, kurias aprodė dr. **A. Vinkus**. Be to Kaune lankėmės M.K. Čiurlionio ir Žmuidzinavičiaus muziejuose. Ypatingą progą aplankyti Kauno medicinos muziejų turėjo dr. M. Budrienė. Ji galėjo ne tik apžiūrėti medicinos ir farmacijos

Iš k. daktarai V. Kaupas, P. Sutkus, K. Pemkus, V. Čeičys, E. Čeičienė, A. Sutkuvienė ir M. Budrienė Vilniuje.

istorijos muziejų, bet dar gavo senų knygų bei nakvynę. Muziejaus direktorius yra jaunas provizorius **Tauras Mekas**, padėjėjas istorikas **Rolandas Minevičius**. Muziejaus steigėjas yra docentas **Vytautas Siudikas**, o Farmacijos skyriaus muziejaus steigėjas — docentas **Alfonsas Kaikaris**.

Kelionės vadovo p. R. Pukščio iniciatyva buvo sudarytos sąlygos susitikti su sveikatos ministru dr. Platkūnu, Užsienio reikalų ministerio pavaduotoju Rimgaudu Mališausku ir „Tėviškės“ draugijos atstovais. Paskutinę dieną apsilankėme katedros požemių rūsiuose, kur archeologai turėjo progą tyrinėti kai buvo ruošiami oro kondicinė sistema paveikslų galerijai.

Kiekvienas gydytojas turėjo progos aplankyti savo gimines ir tėviškes.

Atrodo, kelione visi buvo patenkinti. Daug atsiminimų, daug sentimentų, pasimatymų su senais draugais ir susitikimas su naujais.

Iš Vilniaus lietuvių gydytojų grupė per Maskvą skrido į Paryžių. Čia turėjome pusdienį laiko apžiūrėti miestą. Nuvargę, bet pilni įspūdžių, gegužės mėn. 13 dieną nusileidome O'Hare aerodrome Čikagoje.

Dr. Milda Budrienė

*

DR. A. KORIAGINAS — POLITINIS KALINYS, ŽMOGAUS TEISIŲ GYNĖJAS

Dr. Anatolijus Koriaginas, Sovietų Sąjungos gydytojas, įgijo psichiatro specialybę Krasnojarsko Medicinos Institute.

1979 m. Maskvoje buvo sudaryta komisija ištirti ligonių būklę ir gydymą visose sovietų psichiatrinėse ligoninėse. Tai komisijai vadovauti buvo paskirtas dr. A. Koriaginas. Ši komisija sovietuose buvo sudaryta dėl to, kad vakarų pasaulis, Helsinkio grupių nariai ir disidentai reikalavo patikrinti, ar tikrai jose laikomi disidentai.

Dr. Koriaginas šį darbą pradėjo rimtai ir sąžiningai. Nuodugniai patikrinęs visų psichiatrinų ligoninių pacientus ir jų gydymą, rado, kad daug jų buvo protiškai sveiki.

Objektyvius duomenis komisija kruopščiai surašė tikrinimo darbų raporte ir pateikė sovietų valdžiai. Dėl minėto raporto sovietų valdžia labai užsūrūstino ir 1981 m. vasario mėn. dr. A. Koriaginą areštavo. Dr. A. Koriaginas jautė, kad bus teisiamas ir žinojo koks bus jo likimas, todėl

Medicina, Nr. 2(71) 1988

skubėjo parašyti išsamų straipsnį apie sovietų psichiatrinų ligoninių panaudojimą „gydant“ politinius kalinius ir disidentus. Tą straipsnį jam pavyko išsiųsti į Vakarų LANCET medicinos žurnalui.

Dr. Anatolijus Koriaginas

Dėl žmogaus teisių gynimo dr. A. Koriaginas buvo nuteistas daugelį metų kalėti Gulago salyne. Buvo Permės darbo stovyklos, Čistopolio kalėjime. Bet ir kalinamas dr. A. Koriaginas kėlė žmogaus teisių problemas ir už tai buvo baudžiamas įvairiomis darbo stovyklų bausmėmis. Už drausmės prasižengimus jam buvo priteisti dar dveji metai kalėti. Dėl blogo maisto ir žiaurių darbo stovyklų gyvenimo sąlygų dr. A. Koriagino sveikata labai pablogėjo, todėl jis buvo paguldytas į darbo stovyklos ligoninę.

Tik 1987 m. dr. A. Koriaginas buvo išleistas ir gavo leidimą su šeima emigruoti Šveicarijoni, kur jis apsigyveno Lucernos mieste. Dr. A. Koriaginas, atgavęs laisvę, pareiškė, kad jis ir toliau kovos dėl žmogaus teisių.

1987 m. Sovietų valdžia išleido naują įstatymą dėl protinių ligonių teisių. Be abejo, šio įstatymo paskelbimui pasitaravo dr. A. Koriaginas.

Už žmogaus teisių gynimo nuopelnus Amerikos Psichiatrų Akademija dr. A. Koriaginui 1987 m. paskyrė *in absentia* ypatingą apdovanojimą.

Lietuviai politiniai kaliniai, Amerikos piliečiai — prof. V. Skuodis ir dr. A. Statkevičius buvo išleisti laisvėn tais pačiais 1987 m., kaip ir dr. A. Koriaginas.

Prof. V. Skuodis į Ameriką atvyko 1987 m. rugsėjo 8 d., o dr. A. Statkevičius pasiekė Amerikos krantus tik 1988 m. gegužės mėn. 21 dieną.

Dr. V. Tauras

*

LIETUVIAI GYDYTOJAI — AKADEMIKAI

LIETUVIAI GYDYTOJAI AMERIKOS IR KANADOS UNIVERSITETUOSE

Milda Budrys, M.D.

Tęsinys iš „Medicinos“ 1987 m., 2 nr., psl. 21

III-JI GRUPĖ

II-jam pasauliniam karui pasibaigus, Vokietijoje atsirado apie septyni milijonai svetimtaucių, iš kurių 200 tūkstančių buvo pabaltiečiai. 1948 m. buvo paskelbtas D.P. (Displaced persons) įstatymas, pagal kurį iki 1950 m. JAV sutiko įsileisti 200 tūkstančių D.P. Šiuo įstatymu pasinaudojo 27 tūkstančiai lietuvių (15). Kiek gydytojų atvyko, tiksliai žinių nėra, tačiau generalinio konsulo A. Simučio išleistoje knygoje „Pasaulio lietuvių žinynas“ — 1952-58 m. buvo suregistruota apie 350 lietuvių gydytojų JAV-bėse, iš kurių didelę dalį sudarė gydytojai, atvykę 1946-50 m. 1970 m. LGB išleistame gydytojų sąrašė yra suregistruota 418 gydytojų, iš kurių 187 buvo baigę VDU, 106 — Vokietijos un-tus, 110 — JAV ir 15 nežinomi.

Daugumas atvykusių gydytojų atliko privalomą stažą, išlaikė egzaminus ir, gavę praktikos teises, pradėjo verstis privačia praktika. Vyresnieji gydytojai ir dauguma moterų praktikos teisių neįsigijo, ir todėl vieni visai pasitraukė iš mediciniško gyvenimo, kiti pradėjo dirbti valstybinėse ligoninėse arba laboratorijose. Tik keli lietuvių gydytojai, baigę Vytauto Didžiojo universitetą, pateko į universitetų fakultetų sąrašus.

Viena iš pirmųjų gydytojų, atvykusių į JAV po II-jo pasaulinio karo, buvo dr. Milda Budrienė, kuriai pasisekė tapti universiteto fakulteto nare.

Dr. Milda Budrys-Budrienė-Kuršaitė gimė Lawrence, MA 1923 m. su tėvais išvyko į Lietuvą. 1935 m. baigė Aušros mergaičių gimnaziją ir 1940 m. VDU — Medicinos fakultetą. Į JAV atvyko 1946 m. ir, atlikusi stažą, išlaikiusi egzaminus, 1950 m. gavo Illinois valstijos praktikos teises. Nuo 1958 m. pradėjo dirbti Un. of Illinois — Alergijos klinikoje. **1960 m. buvo klinikinė instruktore. 1969 m. klinikinė associate ir 1971 m. (iki 1984 m.) klinikinė asist. prof.** 1974 m. išlaikė alergijos ir klinikinės imunologijos specialybės egzaminus (A.B. — A.CL.I) 1975 m. gavo Floridos ir Indianos valstijų praktikos teises. 1982 m. nustojo praktikuoti ir persikėlė gyventi į Floridą.

Dr. M.B. priklausė skautų organizacijai nuo 1929 m., buvo VDU stud. skaučių draugovės ilgametė pirmininkė; Akd. skautų sąjūdžio pirminkė 1954 m.; ALRK sąjungos daktarė — kvotėja — 1956 m. Aktyvi Amerikos lietuvių gydytojų sąjungos narė. Lietuvių gydytojų biuletenio redaktorė 1965-1970 m. Yra paskelbusi kelis straipsnius amerikiečių medicinos žurnaluose. Buvo aktyvi Chicagos med. soc., Illinois state Med. soc. narė. Chicago Allergy society (pirm. — 1973 m.). Bendradarbiauja Medicinoje, Drauge, Sandaroje, Aiduose. Šiuo laiku renka medžiagą apie Amerikos lietuvių gydytojus.

Šioje grupėje dar turi būti paminėtas ir **dr. Antanas Gylys** (1894-1966 m.), gimęs Marijampolėje. 1921 m. baigė Müncheno un., gaudamas filosofijos daktaro, o 1924 m. medicinos daktaro laipsnius. Grįžęs į Lietuvą, buvo VDU teologijos-filosofijos fakulteto dekanas 1924-34 m. ir dėstė eksperimentinę psichologiją, o 1943 m. medicininę psichologiją VDU. Šalia akademinio darbo, turėjo privačią praktiką. Atvykęs į JAV, dr. A. Gylys **1948-52 m. buvo Chicagoje Loyolos universitete klinikinės psichiatrijos instruktoriaus.** 1961 m. išlaikė specialybės egzaminus (A.B. — P & N). Nuo 1966 m. dirbo New York'o valstijos psichiatrinėse ligoninėse. Mirė Tuscon Arizonoje. (Dr. J. Gylys — dr. A. Gylio sūnaus atsiminimai).

Su dideliu polėkiu į universitetų mokslininkų tarpą patekęs ir pasiekęs tarptautinio pripažinimo yra **Dr. Vytautas Pavilanis.** Gimė Kaune, Lietuvoje. Baigė Aušros berniukų gimnaziją ir 1942 m. VDU — Medicinos fakultetą. Savo akademinę karjerą pradėjo Kaune. Nuo 1942 m. iki 1944 m. buvo VDU — patologijos katedros asistentas. Rusams okupavus Lietuvą, dr. V.P. išvyko į Prancūziją. Nuo 1945 m. iki 1947 m. dirbė Pasteur Institute, Paryžiuje. Atvykęs į Kanadą, nuo 1948 m. iki dabar yra **associate prof. mikrobiologijos departamente, Montrealio universitete ir profesorius bei mokslinis direktorius Armand Trappier Institute, Quebec'o universitete.** 1959 m. įsigijo mikrobiologijos

specialybę, o 1983 m. — FRCP. 1955 m. buvo vizituojuantis profesorius Thomas Moore Institute, 1967-74 m. — McGill un. 1970 m. Toronto un. Yra dažnas paskaitininkas, kaip virusinių ligų žinovas. Yra skaitęs paskaitas Sherbrook'e, Leval, Port au Prince (Haiti), Vilniuje, Romoje, Shanghai ir kt. Buvo WHO konsultantas Egipte, Libane, Haiti, Meksikoje ir Japonijoje.

Dr. V.P. yra labai produktingas rašytojas. Yra parašęs ir paskelbęs anglų ir prancūzų kalbomis 129 mokslinius straipsnius. Nėra svetimas jam ir visuomeninis darbas. Buvo skautų sąjungos narys, priklausė Fraternitas Lituanica korporacijai, buvo Paryžiaus lietuvių studentų dr-jos pirmininkas, aktyviai dalyvauja Kanados lietuvių bendruomenės veikloje.

Yra apdovanotas karalienės Elzbietos medaliu 1977 m.; yra Kanados karališkosios draugijos ir mokslų akademijos narys. Dr. V. Pavilaniš yra aktyvus Amerikos liet. gyd. sąjungos ir Kanados liet. gyd. dr-jos narys. Yra skaitęs paskaitas ALGS suvažiavimuose 1965, 1968 ir 1979 m. Be to aktyviai prisidėjo prie V MK simp. 1985 m. Gyvena Kanadoje Montrealyje. (Autobiografija)

Chicago's Northwestern universitete dirbo **dr. Alvina Sabanas-Šabanienė-Wells**. Gimė Rygoje. VDU med. fak. baigė 1939 m. Atvykusi į JAV, atliko stažą ir 1948 m. gavo Illinois valstijos praktikos teises. 1951-55 m. gavo fellowship of surgery Mayo klinikose. Ortopedinės chirurgijos specialybės egzaminus išlaikė 1955 m. (A.B. — OS). Nuo 1955 m. buvo **associate prof.** — **ortopedinėje chirurgijoje Northwestern universitete**. Vertėsi privačia praktika Chicagoje. (4 — '75 — 1408 p.)

Pradėjusi Chicagoje ir tebedirbanti dabar Kalifornijoje UCLA universitete yra **dr. Justina Žirgulis-Žirgulienė**. Gimė Lietuvoje. Baigė VDU med. fakultetą 1940 m. Karls-Eberhard un. Tübingen'e 1949 m. Atvykusi į JAV, stažą atliko Chicagoje. Praktikos teises Illinois valstijoje įsigijo 1954 m. ir Kalifornijos valstijoje — 1981 m. Chicagoje nuo 1958 m. iki 1965 m. dirbo Chicago State Hosp., kurioje nuo 1960 m. buvo klinikinė direktorė. 1960 m. įsigijo psichiatrijos specialybę (A.B. — P & N). Dirbo Chicagos Loretto ligoninėje ir Vet. Adm. Hosp. iki 1980 m. Dr. J.Z. 1960-65 m. **buvo klinikinė instruktorė Loyolos un. Chicagoje, 1967-72 m. — klinikinė instruktorė UCLA ir nuo 1972 m. klinikinė asist. prof. UCLA.** (autobiografija)

IV-TOJI GRUPĖ

Šią grupę sudaro gydytojai, kurie karo metu studijavo ir baigė medicinos mokslus Vokietijoje. Po II pasaulinio karo, atvykę į JAV, tuojau pradėjo dirbti ligoninėse. Jų dauguma buvo nevedę, neturį šeimyniškų rūpesčių bei įsipareigojimų. Atlikę stažą ir išlaikę egzaminus, vieni pasinėrė į privačią praktiką, kiti, vis dar degdami noru studijuoti, pasirinkę specialybę, pradėjo rezidentūras. Tuo pačiu laiku kai kurie turėjo atlikti ir karinę prievolę. Baigę rezidentūras ir įsigiję specialybes, vėl vieni pradėjo verstis privačia praktika, kiti, pasirinkę mokslinį darbą, pasiliko dirbti universitetuose. Šioje grupėje yra suregistruota 10 lietuvių gydytojų, iš kurių dauguma vertėsi privačia praktika ir tik dalį laiko skyrė universitetui, būdami klinikiniai prof. Kita šios grupės dalis gydytojų dirba universitetuose pilną laiką. Iš jų keli pasidarė savo srities žinovai ir yra vertinami ne tik Amerikoje, bet ir tarptautiniame medicinos pasaulyje.

Dr. Albertas Aviza (1916—) gimė Lietuvoje. Baigė Eberhard Karls un. Tübingene, Vokietijoje. 1952 m. Praktikos teises įsigijo Illinois ir Ohio valstijose. Jo specialybė yra patologija. Stažą atliko St. Mary Hosp., Hoboken, N.J.; rezidentūrą Doctors hospital New York'e ir Vet. Adm. hosp. Chicagoje. **buvo asistentas prof. patologijos departamente Chicago Medical School.**

Dr. Gediminas Balukas (1922—) gimė Alytuje, Lietuvoje. Medicinos studijas pradėjo VDU ir baigė Insbruko un., Austrijoje 1947 m. Atvykęs į JAV, turėjo atlikti karinę prievolę. Grįžęs į privatų gyvenimą su majoro laipsniu, 1952 m. įsigijo Illinois valstijos praktikos teises. Atlikęs akušerijos-ginekologijos rezidentūrą, 1963 m. gavo akuš.-gin. specialybę. (A.B. — OG). **buvo klinikinis instruktorius akušerijos departamente — Stritch School of Medicine, Loyolos un. 1958-80 m.** (3) Aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje. Yra Lietuvių fondo, Liet. dail. instituto narys. 1960-61 m. buvo Illinois liet. gyd. dr-jos pirmininkas ir 1973 m. ALGS — pirmininkas. ALGS suvažiavimuose 1959 m., 1961 ir 1967 m. skaitė paskaitas. Gyvena ir praktikuoja Chicagoje.

Dr. Voldemaras Bergen-Bergas (1922—). Gimė Marijampolėje, Lietuvoje. Baigė Johann Wolfgang Goethe un. Frankfurte, Vokietijoje, 1951 m. Verčiasi privačia praktika Columbus, Ohio. **Yra Ohio State un. of Med. — klinikinis**

asistenatas profesorius. (3) Yra aktyvus ALGS ir Ohio liet. gyd. dr.-jos narys. ALGS suvažiavimuose 1977 ir 1985 m. skaitė paskaitą apie reumatinio artrito gydymą. Yra vedęs smuikininkę Eleną Kuprevičiūtę.

Danutė Bieliauskas-Bieliauskienė-Širvydaitė (1922—). Gimė Kaunė, Lietuvoje. Baigė Aušros mergaičių gimnaziją 1940 m. Mediciną pradėjo studijuoti VDU ir baigė Leipcigo un., Saksonijoje 1945 m. Turi šeimos medicinos specialybę (A.B. — FP). Ohio valstijos praktikos teises įsigijo 1958 m., o 1955 m. buvo gavusi praktikos teises Virginijos valstijoje. **Yra klinikinė instruktorė — University of Cincinnati.** Gyvena ir dirba Cincinnati, Ohio. (3)

Dirbusi Argonne laboratorijoje Chicagoje ir tyrinėjusi vėžį bei virusus eksperimentiniuose gyvuliuose yra **dr. Birutė Biskis-Biskienė-Ruškytė** (1922—), gimė Kaune, Lietuvoje. Baigė Dusseldorfo un. — Nordrhein — Westfalen, Vokietijoje. 1949 m. įsigijo patologijos specialybę (A.B. — P). 1972 m. ir Illinois valstijos praktikos teises — 1956 m. **Yra Un. of Illinois patologijos departamento klinikinė asistentė prof.** Yra parašiusi kelis mokslinius straipsnius. Gyvena Chicagos priemiestyje, Clarendon Hills, IL (4— '75 — 1648 p.).

Dr. Kazys Charles Bobelis (1923-). Gimė Kaune, Lietuvoje. Baigė Eberhard Karls Un. Tubingen, Vokietijoje 1948 m.

Praktikos teises įsigijo Illinois valstijoje 1952 m. — urologijos specialybę (AB-U). Kurį laiką dirbo Elgin, Ill, o vėliau, išlaikęs Floridos valstijos egzaminus, gavo praktikos teises, persikėlė į St. Petersburg, Fl.

Dr. B. yra žinomas ir gerbiamas kaip geras gydytojas, bet lietuviškoji visuomenė jį geriau pažįsta kaip atkaklų kovotoją už lietuvių teises ir Lietuvos nepriklausomybę. Jis yra VLIK'o pirminkas nuo 1979 m. ir yra apdovanotas įvairiais žymenimis, jų tarpe turi ir popiežiaus Jono Pauliaus II du medalius.

Šalia praktikos ir politinės veiklos, gyvendamas Illinois valstijoje buvo **Chicagos Med. Sch. ir Loyolos U. urologijos lektorius (1958-73).** (L.E. XXXVII — 5 p. (AMA physicians profile)

Dr. Antanas Brazys (1919 —) gimė Lietuvoje. Baigė Dusseldorfo un. 1950 m. Praktikos teises Illinois valstijoje gavo 1957 m. Specialybė psichiatrija. **Yra Un. of Illinois asist. prof.** Dirba Chicago Health Service Center. (3)

Dr. Antanas Čiuris (1921—) gimė Lietuvoje. Baigė Bonn'oje Vokietijoje Friedricho Wilhelmo un. 1948 m. Specialybė — šeimos medicina. Praktikos teises Illinois valstijoje įsigijo 1954 m. **Buvo klinikinis instruktorius — Un. of Health Science — the Chicago Med. Sch. 1974-1980 m.** (3)

Gal daugiausia pasiekęs, aukščiausiai iškilęs ir geriausiai žinomas ne tik Amerikoje, bet ir užsienyje yra **dr. Eugenijus Gedgaudas** (1924—), gimė Skuode, Lietuvoje. Baigė Kretingos gimnaziją ir Ludwig Maximilian un. Münchene, Vokietijoje 1948 m. Iš Vokietijos emigravo į Kanadą ir dirbo Winnepege, Man. iki 1963 m. Atvykęs į Ameriką, pradėjo dirbti **Minnesotos un. radiologijos departamente, kaip asist. prof.; 1967 m. buvo pakeltas į associate prof. ir 1969 m. — prof.** Šalia profesūros 1968 m. buvo paskirtas diagnostinės radiologijos departamento direktorium. Dr. E. Gedgaudo specialybė yra diagnostinė radiologija ir branduolinė medicina. Specialybę (A.B. — R) įsigijo 1958 m. Šiuo laiku jo titulas yra **Radiologijos ir branduolinės medicinos (radiology and nuclear medicine) prof. ir departamento vedėjas.** Praktikos teises įsigijo 1968 m. Minnesotos valstijoje. Tik atvykęs į JAV, nuo 1963 m. pradėjo skaityti paskaitas įvairiuose universitetuose, suvažiavimuose, kursuose. Iki 1985 m. yra padaręs daugiau kaip 150 pranešimų. Kaip vizituojuantis profesorius yra lankęsis Kanadoje, talijoje, Šveicarijoje, Anglijoje, Ispanijoje, Australijoje, Naujojoje Zelandijoje, Pietų Amerikoje, Hong Konge, Kinijoje, Šanchajuje, Tapei, Bankoke ir kt. 1984 m. buvo išrinktas Amerikos Rentgenologų sąjungos pirminku. Tais pačiais metais Anglijoje jam buvo suteiktas garbės laipsnis — Fellow of Royal College of physicians, o prieš keletą metų buvo priimtas į Karališkąją Kanados rentgenologų kolegiją. 1986 m. buvo vėl išvykęs 7 savaitėm į Artimuosius Rytus. Dr. E. Gedgaudas yra parašęs ir išspausdinęs knygą — Cardio vascular rentgenology ('84) ir 49 mokslinius straipsnius.

Dr. E.G. yra Amerikos liet. gyd. sąjungos narys. Per ALGS suvažiavimą 1963 ir 1973 m. skaitė paskaitas. 1981 m. vadovavo ir skaitė paskaitas IV MK simp. Chicagoje.

Gyva, energinga, priklausanti net dviem universitetams yra **dr. Meilutė Indreika-Biskienė** (1923—). Gimė Maskvoje, Rusijoje. Baigė Hamburgo un. Vokietijoje 1948 m. Praktikos teises Illinois valstijoje gavo 1954 m. Įsigijo fizinės

medicinos ir rehabilitacijos specialybę (A.B. — PMR) 1968 m. **Yra asistentė prof. Un. of Illinois ir lektorė The Chicago Med. Sch.** Dirba kaip konsultantė Veteranų ligoninėje, Šv. Kryžiaus, Central Community ir Marion Joy Hosp. Wheaton, IL. Dr. M.I. yra parašiusi ir išspausdinusi kelis mokslinius straipsnius. Aktyvi ALGS ir Ill. L.G. drjos narė. ALGS suvažiavime 1975 m. skaitė paskaitą apie alkoholikų rehabilitaciją. Šiuo metu yra aktyvi medicinos praktikoje ir gyvena Chicagos priemiestyje — Downers Grove, IL. (Autobiografija)

Dr. Irene Kaganiec (Gražina Kriaučiūnaitė) (1925—) gimė Biržuose, Lietuvoje. Baigė Landes un. Münchene, Vokietijoje 1950 m. Stažą atliko St. Anthony hosp. Chicagoje. Rezidentūrą — St. Joseph's hosp., Ill. Central Hosp. Chicagoje. Buvo „trainee“ endokrinologijoje ir metabolinėse ligose 1957-58 m. **Yra asist. prof. medicinos departamente Rush Med. Sch.** Dirba Christ Comm. hosp. Specialybė — vidaus ligos. Specialybės egzaminus (A.B. — M) išlaikė 1961 m. Praktikos teises Illinois valstijoje gavo 1952 m. Gyvena ir dirba Chicagoje. (4 — '75 — 416 p.)

Dr. Algimantas Kelertas (1930—) gimė Lietuvoje. Gimnaziją baigė Hanau stovykloje, BA įsigijo Central College Bella, Iowa. 1953 m. atliko karinę prievolę ir 1962 m. baigė Med. fakultetą Züricho un., gaudamas gydytojo diplomą. Pasirinko oftalmologiją. Stažą atliko Cook County ligoninėje ir rezidentūrą Vet. Adm. Hosp., Ill. Išlaikė specialybės egzaminus (A.B. — OP) ir **yra asist. prof. Loyolos un.** 1973 m. buvo ALGS suvažiavime medicinos programos moderatorius. 1977 m. dalyvavo III MK simp. (3).

Patologė, dirbusi New York'o ir Chicagos universitetuose yra **dr. Stasė Kerpė-Žadeikienė** (1925—). Gimė Kaune, Lietuvoje. Pradėjo mediciną studijuoti VDU ir baigė Ludwig Maximilian un. Münchene, Vokietijoje. 1949 m. Patologės specialybę įsigijo 1956 m. (A.B. — P). Turi praktikos teises Ohio, New York ir Illinois valstijose. **Buvo instruktorė patologijoje 1950 m., asistentė prof. 1960-69. New York College; asistentė prof. Rush Med. Sch. 1978-86 m.** Yra parašiusi mokslinių straipsnių. Dr. S.K. išsiskiria iš kitų patologų tuo, kad ji išrado naujus reagentus tepinėlių fiksavimui. Jos išradimai buvo pripažinti ir patentuoti (patent — USA. PAT 3384 — 1968 m. ir US Patent 4318477 — 1982 m.) Gyvena Chicagos priemiestyje — Hinsdale, IL. (Autobiografija).

Dr. Edmundas Lenkauskas (1923—) gimė Lietuvoje. Baigė Heidelbergo un. Vokietijoje. Praktikos teises gavo Ohio ir Kalifornijos valstijose. Specialybė — otolaringologija. **Yra klinikinis asist. profesorius Case Western Reserve un. Cleveland, Ohio 1971-85 m.** (3) Aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje. ALGS suvažiavime 1977 m. buvo mokslinės programos moderatorius. Skaitė paskaitas II ir V MK simp. Gyvena Wiloughby, Ohio.

Dr. Jonas Mileris (1924—) gimė Lietuvoje, Panevėžyje. Mediciną studijavo Vilniaus, Müncheno universitetuose ir baigė medicinos daktaro laipsniu Goettingeno un. 1961 m. Kurį laiką dirbo Minnesotos un. Praktikos teises gavo IL, WI, MI ir FL. Specialybė — neurologija (A.B. — P&N) 1961 m. Tarnavo JAV kariuomenėje. **1961 m. buvo klinikinis asist. prof. Loyolos un. 1965-66 instruktorius Un. of IL ir asist. profesorius Marquette un. Milwaukee, EI 1967 m.** Šiuo laiku gyvena ir dirba Batavia, IL (Autobiografija).

Dr. Vytautas Račkauskas (1923—) gimė Lietuvoje. Baigė Heidelbergo un. Vokietijoje 1960 m. Praktikos teises Illinois valstijoje gavo 1964 m. Specialybė — šeimos medicina. **Yra klinikinis asistentas prof. Un. of Illinois** (3)

Dr. Bruno Radauskas (1910-1985) gimė Krokovoje, Lenkijoje. Baigė Friedrich Williams un. Berlyne 1936 m. Stažą atliko Charite un. ligoninėje Berlyne. Vėliau atvyko į Lietuvą ir dirbo Klaipėdos Raudonojo Kryžiaus ligoninėje. Gavęs praktikos teises, dirbo Marijampolėje. Atvykęs į JAV, pradėjo specializuotis psichiatrijoje Seton Psychiatric Institute, Johns Hopkins ir Maryland universitetuose. Specialybės egzaminus (A.B. — P & N) išlaikė 1956 m. Buvo Spring Grove State Hosp. klinikinis direktorius. Vėliau Eastern Shore State Hosp. vyr. psichiatras. 1973-75 m. buvo **John Hopkins un. Psichiatrijos instruktorius.** Mirė 1985 m. (4 — '75 — 2272 p.)

Dr. Petras Tunkūnas (1910—) gimė Biržuose, Lietuvoje. Baigęs Biržų gimnaziją, įstojo į Dotnavos Žemės ūkio akademiją studijuoti agronomiją. Vėliau buvo išsiųstas į Švediją, kur 1939 m. baigė Karališkąją Veterinarijos akademiją. Nuo 1939 m. iki 1944 m. dėstė Veterinarijos akademijoje Kaune, o vėliau pasitraukė į vakarus. Gyvendamas Vokietijoje baigė Vienos Vet. Akad. ir gavo veterinarijos daktaro laipsnį, o 1949 m. baigė Eberhard Karls un. Tübingene ir gavo medicinos daktaro laipsnį. Atvykęs į JAV, išlaikęs valstybinius

egzaminus, įsigijo praktikos teises Illinois valstijoje. Studijavo ir toliau. 1961 m. gavo psichiatrijos specialybę (A.B. — P & N). Privačia praktika nesivertė. Dirbo universitete ir buvo **klinikinis associate prof. Chicago Med. Sch. ir asist. prof. Un. of Illinois**. Šiuo metu pasitraukęs iš aktyvaus darbo, gyvena St. Petersburg'e, FL. Priklausė ALGS ir 1963 m. skaitė paskaitą per jubiliejinį sąjungos suvažiavimą Chicagoje. (4 — '75 — 2253 p.) ir (16)

Žinomas onkologas, dirbęs Wayne un. Detroit'e, MI yra **dr. Vainutis Vaitkevičius** (1927—). Gimė Kaune, Lietuvoje. Medicinos mokslus baigė Vokietijoje, Johann Wolfgang Goethe un., Frankfurt 1951 m. Tarnavo USA kariuomenėje, Korėjos kare ir gavo kapitono laipsnį. Atlikęs stažą ir rezidentūrą, gavo Michigan valstijos praktikos teises 1956 m.; turėjo fellowship vėžio tyrimui Detroit Institute 1958-59 m. Vidaus ligų egzaminus (A.B. — M) išlaikė 1961 m. 1962 m. buvo klinikinis direktorius Detroit Institute of Cancer research. Vėliau buvo paskirtas **asistentu prof. 1962 m., associate prof. 1966 m., prof. 1969 m. Wayne un.** Tais pačiais metais (1969) buvo studentų išrinktas geriausiu nu. prof. Dr. V.V. yra aktyvus ALGS narys, skaitęs paskaitas 1965 ir 1975 m. Dalyvavo V MK simp. Buvo moderatorius ir skaitė paskaitą. Yra parašęs ir išspausdinęs daug mokslinių straipsnių. (Autobiografija)

Garsus patologas, garsus lietuvis veikėjas yra **dr. Jonas Valaitis** (1922—). Gimė Marijampolėje, Lietuvoje. Mediciną pradėjo studijuoti VDU, bet baigė Eberhard Karls un. Tübingene, Vokietijoje 1948 m. Atvykęs į JAV, atliko stažą New York'o Columbus ligoninėje, po to dirbo un. of Chicago, St. Luke's — Augustana ligoninėse Chicagoje. Patologijos specialybę (A.B. — P) įsigijo 1956 m. **Dr. J. Valaitis yra klinikinis prof. Un. of Illinois ir vyr. patologas Lutheran general hosp. Chicagoje.** Praktikos teises įsigijo Illinois valstijoje 1951 m. (4 — '75 — 1651 p.)

Dr. J.V. yra aukštai vertinamas savo profesijoje, bet taip pat žinomas ir kaip uolus darbuotojas lietuviškoje bendruomenėje. Jis yra Amerikos lietuvių tarybos ilgametis vicepirmininkas (nuo 1964 m.) ir ALT'o politinės komisijos narys. Yra Šviesos sambūrio kūrėjas, Santaros—Šviesos federacijos pirmininkas, Lietuvių Fondo Tarybos, valdybos pirmininkas. (17) 1962 m. Illinois Liet. Gyd. dr-jos pirmininkas. 1981-83 m. ALGS pirminkas. Į Liet. Gyd. dr-ją įstojo vienas iš pirmųjų — 1954 m. ir nuo to laiko aktyviai dalyvavo jos

veikime. 1957-79 m. laikotarpyje buvo beveik vienintelis programų vedėjas. Aktyvus buvo ir žiemos seminaruose, kuriuos rengdavo jaunieji lietuviai gydytojai. Prisidėjo ir prie MK simp. — 1973 ir 1977 m. Yra parašęs ir išspausdinęs daug mediciniškų straipsnių Amerikos medicinos žurnaluose.

Dr. Algirdas Valiūnas (1921-1982). Gimė Lietuvoje. Mirė Chicagoje, Ill. Baigė Eberhard Karls Un. Tübingen, Vokietijoje 1949 m. Praktikos teises įsigijo Ill. valstijoje ir anesteziologijos specialybę (AB-A). Dirbo Chicagoje Veteranų ligoninėje ir buvo **asistentas profesorius Northwestern Un. Chicagoje.** (LE. XXXVII — 630 p. Medicina 1983 m. Nr. 1-42 p.)

Rami, bet labai talentinga ir stropi mokslininkė yra **dr. Daina Variakojis-Variakojytė-Fricke** (1924—). Gimė Biržuose, Lietuvoje. Medicinos mokslus baigė Bazelio un. Šveicarijoje. 1962 m. patologijos specialybę (A.B. — P) įsigijo 1970 m. Praktikos teises Illinois valstijoje gavo 1965 m. Stažą ir rezidentūrą atliko Chicagoje — Little Company of Mary ligoninėje ir Un. of Chicago. **Buvo asist. prof. 1972 m. ir assoc. prof. 1980 m. Pritzker School of Med. Un. of Chicago, IL; assoc. prof. Northwestern un. (1986 m.)** Dr. D.V. yra skaitomą mycosis fungoides ir kitų limfomų žinovė. Ji yra aktyvi ALGS narė. 1975 m. suvažiavime skaitė paskaitą. 1981 m. dalyvavo IV MK simp. Daug rašo ir spausdina mokslinių straipsnių. (4 — '75 — 1647 p.)

Straipsnio pabaiga "MEDICINA" 1988 m. Nr. 2.

Iš k. dr. A. Paulius, V. Paulienė, dr. A. Šaulienė ir dr. Pauliaus svečias iš Lietuvos LAMA '88 seminare.
Nuotr. V. Šaulio

PLGS VEIKLA

PLGS VALDYBA

Pirmininkas

Arvydas VANAGŪNAS, M.D.
237 S. Grove Dr.
Oak Park, IL
Tel. 312-386-3454

Sekretorius

Pranas SUTKUS, M.D.
17 Riegel Oak Lane
Homewood, IL 60430
Tel. 312-798-3733

Iždininkas

Aloyzas PAKALNIŠKIS, M.D.
2106 S. 49th Ct.
Cicero, IL 60650

1988 m. sausio mėn. 20 d. įvyko **PLG Sąjungos valdybos posėdis** dalyvaujant drams K. Rimkui, P. Sutkui, V. Šauliui, A. Vanagūnui ir vėliau atvykusiam F. Kaunui.

Posėdy buvo aptarti žiemos LAMA seminaro Snowmass programa ir išdo reikalai. Konstatuota, kad Ilinojaus gydytojų draugija skolinga nario mokesčiais už 3 metus ir negautos pajamos už praeitų metų žiemos seminarą. Svarstyta Ilinojaus lietuvių gydytojų draugijos valdybos keitimo klausimas. Susipažinta „Medicinos“ žurnalo problemomis ir Lietuvių Medicinos Istorijos platino ir administraciniais reikalais. Dr. J. Meškauskui pagerbti ir tuo pačiu metu supažindinti visuomenę su LMI veikalu sudaromas komitetas į kurį įeis ir 2 asmenys (A. Vanagūnas ir V. Šaulys) iš PLGS valdybos. Spręsta knygos supažindinimo programa.

Praeitam PLGS suvažiavime numatytas jubiliejinis leidinys nebus įmanoma paruošti, nes pora koautorų dar neatsiuntė reikalingos medžiagos.

Posėdį pravedė pirmininkas A. Vanagūnas, MD.

PLGS valdybos posėdis 1988 m. sausio mėn., iš kairės: V. Šaulys, A. Vanagūnas — pirm., P. Sutkus, K. Rimkus ir F. Kaunas. Nuotr. A. Šaulienės

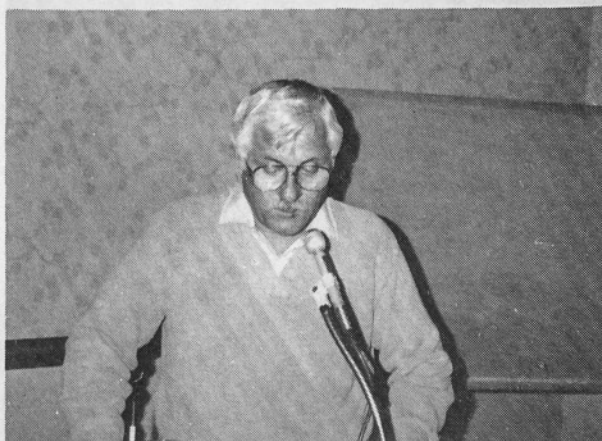
Medicina, N.r 2(71) 1988

LAMA 1988

Amerikos lietuvių medikų sąjungos 1988 m. žiemos seminaras vyko nuo vasario 27 d. iki kovo 5 d. Snowmass miestely, Kolorado kalnuose. Gretimas Aspen miestelis irgi labai gerai žinomas žiemos sporto pramogomis.

Į Snowmass seminarui ir sportui suvažiavo daugiau kaip šimtas asmenų: gydytojų, jų šeimos narių ir svečių. Dalyviai iš įvairių JAV vietovių, Kanados ir keletas besisvečiuojančių iš Lietuvos. Seminaras vyko „Wildwood“ viešbutyje ir gretimame „Convention Center“, mokslinėms programoms ir demonstracijoms gerai pritaikytose patalpose. Paskaitų temose dominavo aplinkos, sporto medicinos gydymo problemos.

Paskaitos vyko vakarais. Moderavo PLGS pirmininkas dr. Arvydas Vanagūnas. Programą organizavo dr. Augusta Šaulytė.

Dr. Algis Paulius paskaitoj, LAMA 1988. Nuotr. F. Kauno

Vasario 29 d. buvo **Algio Pauliaus**, MD paskaita „Pasiruošimas, sporto treniruotė ir trūkumos Achilles sausgyslės gydymas“. Paskaitininkas ypatingai pabrėžė laipsniškos, nuolatinės treni-

ruotės svarbą bet kokios rūšies sporte ir ypač besiruošiant lenktynėms ar varžyboms. Kasdienine mankšta stiprinami raumenys, sausgyslės ir bendra organizmo būklė. Sužeidimus svarbu tiksliai diagnozuoti ligonį apžiūrint, o dažnai ir rentgenų ar ultragarsu ištirti. Po to gydymas turi būti toks, kad sužeistasis neliktų luošas, bet vėl galėtų dalyvauti sporto pramogose.

Žiemos sportui, ypač slidinėjimui, reikia treniruotis, pasiruošti, kad sumažėtų pavojus susižeisti.

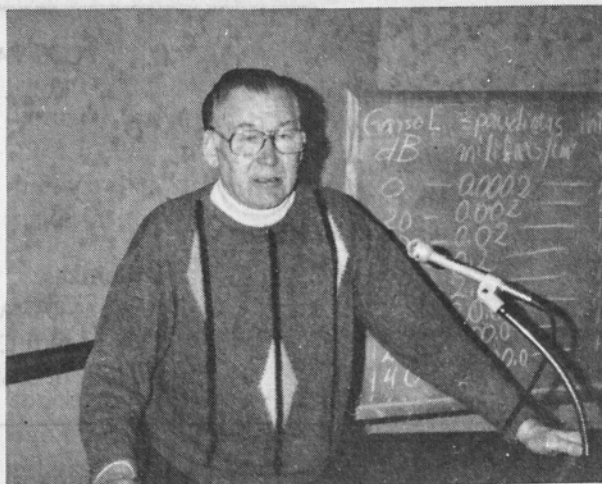
Kiek ilgiau prelegentas kalbėjo apie trūkusios *Achilles* sausgyslės gydymą. Jos gydymas yra kontraversinis. Prieš keletą metų beveik išimtinai buvo gydoma chirurgiškai ir imobilizuojant koją. Pastaruoju laiku, kai buvo pastebėta, kad laikinai imobilizavus gipsu ir laikinai nejudinant sausgyslę beveik visai išgyja, vis daugiau naudojamas konservatyvusis metodas. Gijimas ilgesnis, bet funkcinį trūkumą lieka mažiau negu po chirurginio gydymo. Paskutiniu laiku ortopedinė literatūroje toks gydymas propaguojamas vis dažniau. Sausgyslės trūkimas sugyja fibroziniais randais, o ne elastiniais audiniais. Be to, toks gydymo metodas kur kas mažiau kainuoja.

Po paskaitos buvo daug klausimų, ypač apie su mūsų žinomo krepšininko trūkusios *Achilles* sausgyslės gydymo galimybes.

Arvydas Vanagūnas, MD skaitė paskaitą „Keleivių susirgimai“. Vienas dažniausiai turistus varginančių susirgimų yra viduriavimas. Jis labai dažnas keliaujantiems po Centrinę ar Pietų

Dr. Arvydas Vanagūnas, 1988 LAMA programų moderatorius.

Dr. E. Lenkauskas paskaitoj, LAMA 1988.

Nuotr. V. Šaulio

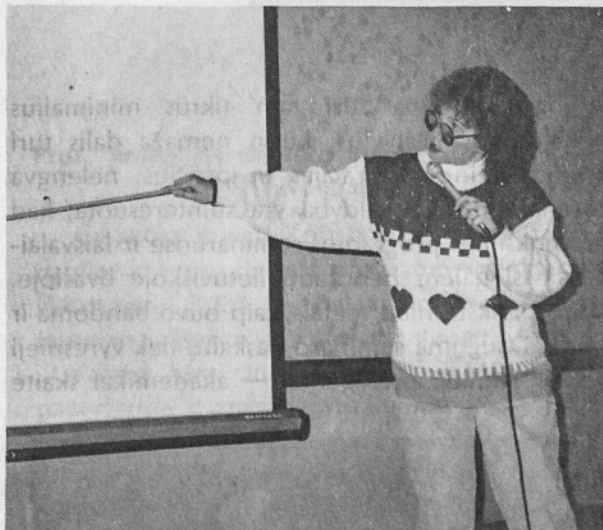
Ameriką, Afriką, Indoneziją ir Aziją. Viduriuojama užsikrėtus per bacilomis užterštą vandenį ar suvalgius suterštą maistą. *Giardiazis* bacila yra endeminė Leningrado geriamame vandenyje. Tūristai suseraga po 2-3 mėnesių. *Giardiazis*, buvusi dažna *Rocky* kalnuose, net *Aspen'e* ir *Vail'e*, dabar, pagerinus vandens rezervuarus, rečiau pasitaiko. Tačiau vasarą neretai suseraga miškų ir kalnų stovyklautojai, jeigu geria nevirintą upelių vandenį. Prieš gydant, svarbu padaryti teisingą diagnozę pagal išmatų analizę. Ne visi ligoniai turi vienodus simptomus ar sunkų viduriavimą.

Amebaisis yra dažnas susirgimas Meksikoje, Afrikoje, bet pasitaiko ir JAV mūsų didmiesčių geto rajonuose. Diagnozuojamas mikroskopiniu ar serologiniu metodais. Jis gali sukelti ne tik viduriavimą, bet ir septicemiją, abscesus kepenyse. Amebas galima išgydyti ir vaistais.

Enterotoxic coli sukelia Meksiką vizituojančių turistų viduriavimą. Diagnozė nustatoma klinikiškai būdu. Laboratoriniai tyrimai yra komplikuoti ir netikslūs. Per metus Meksiką aplanko daugiau kaip 3 000 000 amerikiečių, ir iš jų mažiausiai 25% suseraga! Užsikrečia per maistą ir gėrimus. Negydomi ligoniai dažniausiai patys išgyja per 4-5 dienas; gydomi — gerėja per pusantros dienos. Gerai veikia *Peptobismol*. Šis vaistas tinka ir profilaktikai. Geriausias vaistas profilaktikai yra *Septra*.

Edmundas Lenkauskas, MD, skaitė paskaitą apie „Darboviečių ir aplinkos poveikį j klausą“. Apibūdinęs klausos organų anatomiją, prelegentas vaizdžiai priminė girdėjimo mechaniką. Girdėjimo organus išjudina oro molekulių praretėjimas ir sutankėjimas, susidaro oro bangos. Garsas

matuojamas spaudimu ir intensyvumu — decibelais. Jeigu garsas labai stiprus, sukelia ausies skaudėjimą (>140 db). Ne visi vienodai reaguoja į garsą. Klausos pažeidimas gali būti laikinas, visiškas ir trauminis. Laikinis pažeidimas po kiek laiko savaime pasitaiso, tai *laikinas apkurtimas*. Pvz., 90 db per 8 val. yra aukščiausia riba. Pakėlus triukšmą 5 db riba bus 4 valandos; padidėjus triukšmui iki 100 dB — ausies riba bus 2 valandos. Trauminio sužalojimo atveju išnarinami ausies kauliukai, trūksta būgneliai, ir dažniausiai klausos pataisyti nebeįmanoma.

Dr. J. Kriaučiūnaitė-Tharp paskaitoj, LAMA 1988. Nuotr. F. Kauno

L. Kriaučiūnaitė-Tharp, DDS — „Sporto odontologija“.

Kai kurių sporto šakų, kaip antai, futbolo, sokerio, ledo riedulio, bokso žaidėjai privalo apsisaugoti dantis ar veidą. Žaidžiant beisbolą, krepšinį, raketbolą, kambarinį hokėjų ir panašiai, patariama apsisaugoti. Didesnės sporto komandos turi savo dantų gydytojus. Sportininkų dantys dažnai yra tikrinami. Antsmakriai apsaugo dantis ar burną nuo trauminių žaizdų, padeda išvengti veido kaulų lūžimo ir apsaugo priekinius dantis. Antveidžiai ir šalmai apsaugo nuo galvos ir smegenų sužalojimo bei sprando lūžimo. Apsauginės priemonės psichologiškai reikšmingos — sportininkai jaučiasi ramiau ir drąsiau žaidžia.

J. McCarthy, MD paskaita — *Magnetic Resonance Imaging in Athletic and Occupational Trauma* buvo demonstruojama skaidrėmis ir tomografiniais paveikslais, su komentarais. Buvo parodyta daug diagnostinės medžiagos.

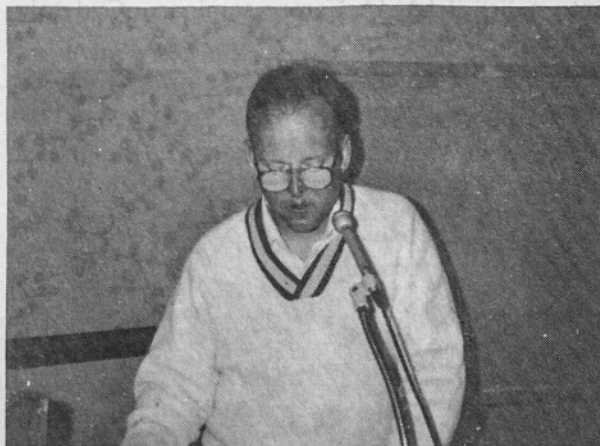
Medicina, Nr. 2(71)

Dr. McCarthy paskaitoj apie NMI

Augusta j. Šaulys, MD paskaita „Kūno atšalimas ir nušalimas (galūnių)“.

Kūno atšalimai ir galūnių nušalimai yra dažnos žiemos nelaimės ypač kalnuose. Kūno temperatūrai nukritus iki 35°C ir žemiau, visos organizmo funkcijos sulėtėja. Balansas tarp šilumos pagaminimo ir išėjimo būna negatyvus. Pulsas sulėtėja. Kompensacijos principai yra kuo ilgiau išlaikyti gyvybinių organų — smegenų, širdies ir inkstų — veikimą. Pirmiausiai kompensacija vyksta per stiprią vazokontrikciją, ypač periferiniuose organuose — odoje, galūnėse, raumenyse ir pan. Todėl oda ir galūnės nušąla. Prelegentė paskaitą pajavairino lentelėmis ir skaidrėmis. Paskaitos platesnė santrauka spausdinama šiame „Medicinos“ numeryje, p. 7.

Dr. Robert Tharp paskaitoj, LAMA 1988 — Snowmass. Nuotr. F. Kauno

R. Tharp, DDS paskaita „Kas naujo odontologijoje?“ (*Recent Advances in Dentistry*). Ypatingai buvo pabrėžtas danties gydymas nervo išėmimu.

Inž. V. Vepštas paskaitoj „Žemės drebėjimai ir kas po to?“

Operacinėje technikoje svarbu yra laikytis sterilumo (Root canal). Reikalui esant, naudotini antibiotikai. Nauja sistema pašalinti sugedusio danties dalį — greitai ir tiksliai. Buvo demonstruojamos video juostelės su komentarais.

Inž. **Vytauto Vepšto** paskaitos platesnė santrauka spausdinama šiame „Medicinos“ numeryje, p. 9.

M. Arštikaitytės-Uleckienės, MD paskaita „Aplinkos veikimas į akis ir jų apsauga“ (Environmental-Ultraviolet Damage to the Eyes).

Prelegentės paruoštos paskaitos santrauka spausdinama šiame „Medicinos“ numeryje, p. 5.

Čia reikia paminėti ir kitus suvažiavimo parengimus. Kelionę ir „ūkiškąją“ suvažiavimo dalį organizavo Birutė Zalatorienė, turinti keleto metų patirtį iš LAMA žiemos seminarų. Gydytojų

sąjungos valdyba turi tam tikrus minimalius reikalavimus. Dalyvius, kurių nemaža dalis turi kosmopolitines aspiracijas ir įpročius, nelengva patenkinti. PLGS valdyba yra suinteresuota, kad be mokslinės programos seminaruose ir laisvalaikiais visi galėtų bendrauti lietuviškoje dvasioje. Kaip ir ankstesniais metais, taip buvo bandoma ir šįmet. Daugumą seminaro paskaitų tiek vyresnieji tiek ir jaunieji prelegentai — akademikai skaitė

Dr. K. Ambrozaitis — „Istorinių skaidrių komentatorius“. Nuotr. V. Šaulio

lietuvių kalba. Pusryčiai kasdien buvo bendri tik mūsų grupei skirtose patalpose. Buvo trys bendros vakarienės su lietuviška programa — su video juostele iš Maironio minėjimo Kaune 1987 m. vasarą, su demonstracija skaidrių iš buvusių seminarų, su lietuviškomis dainomis ir kt. Atvykimo dieną buvo susipažinimo vakaras su užkandžiais. Vidury savaitės, jauna slidinėtojų šeima visą suvažiavimo grupę pakvietė užkandžiams ir „atsižviežinti“. Čia vėl buvo bandyta šeiminkus

Iš kairės: F. Kaunas, J. Mališka, V. Majauskas, A. Razma, V. Pavilanius, V. Urba, J. Valaitis. Nuotr. K. Ambrozaičio

„užkariauti“ lietuviškomis dainomis ir kitais tautiniais įpročiais.

Savaitė prabėgo greit ir daugumai laimingai. Atsitiko ir nelaimių: porai seminaro dalyvių išnoro kelio sąnaris ir vienas susižeidė čiurną. Užbaigiamajame posėdyje po triukšmingo nuomonių pasikeitimo, nutarta kitais metais seminarą organizuoti Italijos Alpėse. PLGS valdyba buvo paprašyta rūpintis ne vien moksline programa, kuri šiais metais buvo kruopščiai ir vykusiai suorganizuota, bet iš anksto pradėti planuoti ir lietuvišką socialinę programą. Tą problemą gal galėtų padėti

išspręsti Europos lietuviai gydytojai? Vien Vokietijoje ir Šveicarijoje jų gyvena beveik 40!

Pabaigoje buvo leista „Medicinos“ žurnalo redaktoriui dr. V. Šauliui savo sunkumais pasiguosti. Redaktorius pasidžiaugė, kad Kanadoje turės bendradarbius, kuriais sutiko būti Toronte — Gailius Skrinkas, MD ir Montrealyje — Alanas Pavilanis, MD. Reikėtų, kad kiekviena Draugija prie valdybos paskirtų ar išrinktų bent vieną asmenį bendradarbiauti „Medicina“. Žurnalas vienas svarbiausių mūsų organizacijos gyvybės ženklų!

V.Š.

LIETUVOS MEDICINOS ISTORIJA

Prof. Juozo Meškausko pagerbimas ir knygos pristatymas

Čikagoje knygų „pristatymų“ programos naujiena — tai dažnos programos penktadienių vakaronėse. 1988 m. balandžio 9 d. Čikagoje, Jaunimo centre įvyko prof. dr. Juozo Meškausko „Lietuvos Medicinos Istorijos“ (LMI) autoriaus pagerbimas ir knygos pristatymas.

Prof. Meškauską pažįsta daugumas PLG sąjungos gydytojų. Jis yra vienas VDU Medicinos fakulteto dekanas iki sovietų okupacijos, aktyvus išeivijos gydytojų organizacinėje ir visuomeninėje veikloje. Prof. J. Meškauskas parašė daug straipsnių medicinos etikos ir istorijos klausimais. Jis yra dažnas paskaitininkas krikščioniškosios ideologijos temomis.

Prof. J. Meškauskas yra pagerbtas popiežiaus Šv. Silvestro ordinu.

Spontaniškai susidaręs įvairių organizacijų aktyviųjų atstovų komitetas nutarė suruošti prof. J. Meškausko pagerbimą ir jo knygos pristatymą. Jame dalyvavo daugiau kaip du šimtai kviestinių svečių, nuotaika buvo iškilminga.

Dr. Petras Kisielius svečius supažindino su prof. Meškausko biografija, jo profesiniais ir akademiniais pasiekimais. Prof. J. Meškauskas medicinos doktoratą gastroenterologijos srityje apgynė VDU 1937 metais. Studijas gilino Europos universitetuose. Buvo vienas iš gydytojų korp. „Gaja“ kūrėjų. Yra parašęs kelias knygas ir daug straipsnių. Aktyvus Ilinojaus lietuvių gydytojų

Dalis svečių prof. J. Meškausko pagerbime ir LMI knygos pristatyme 1988 m. balandžio 9 d.

veikloje. Aktyvus lietuviškose ideologinėse organizacijose. Nežiūrint brandaus amžiaus, yra aktyvus profesiniame darbe. Mėgstamas daugelio ligonių. Be to, paryškindamas profesoriaus asmenį, jo biografiją, paskaitininkas papildė keletu biografinių detalių ir keletu faktų iš pagrindžio veiklos vokiečių okupacijos laikotarpiu, kada prof. J. Meškauskas, vadovaudamas Medicinos fakultetui, įvairiais diplomatiniais ir administraciniais būdais siekė, kad okupantai neuždarytų fakulteto ir studentų nepaimtų karo darbams.

Dr. Danielius Degėsys (iš Klivelando) supažindino su dr. Meškausko parašyta ir prieš pusmetį PLG sąjungos išleista *Lietuvos Medicinos Istorijos* knyga. Kaip žinome, knyga 814 plius 32 puslapių. Apie Lietuvos mediciną duomenų turime net iš XV šimtmečio. Knygoje minimas carinės okupacijos laikotarpis. Kiek plačiau aprašytas to laikotarpio Vilniaus universiteto medicinos fakultetas. Knygos branduolį sudaro medicinos vystymasis nepriklausomos Lietuvos laikotarpiu. Čia yra žinių, kaip kūrėsi Lietuvos aukštieji medicinos kursai, vėliau — Kauno universitetas ir medicinos fakultetas, jo reguliamas, mokslo personalas, mokslo įstaigos, klinikos, biudžetas, studentų organizacijos. Suminėti vyriausybės išleisti įstatymai liečią medicinos mokslo įstaigas, ligonines, gydytojus ir pan. Yra sąrašas medicinos mokslus baigusiuoju Lietuvoje. Rašoma apie bendrą sveikatos apsaugą, socialinį draudimą, apskričių ligonines, universiteto klinikas ir pasididžiavimo vertas naujusias Kauno universiteto klinikas. Knygoje yra keletas specialių straipsnių, k.a. „Socialinės ligos ir kova su jomis“, „Lietuvos kurortai“, „Autonomiški sveikatos sektoriai“, „Karo sanitarijos tarnyba“, „Klaipėdos kraštas“, „Vilniaus krašto medicina“. Knygoje yra

Prof. J. Meškausko šeima ir pagerbimo rengėjai; iš kairės: pirmoje eilėje M. Meškauskaitė-Gaižutienė, H. Brazaitis, J. Meškauskienė, prof. Meškauskas, D. Degėsys; antroje eilėje — K. Pabedinskas, K. Ambrozaitis, kun. V. Bagdanavičius, V. Šaulys, M. Marcinkienė, I. Polikaitienė, J. Sakas, B. Jasaitienė.

iškeltas lietuvių gydytojų įnašas į nepriklausomos Lietuvos tautinį ir valstybinį atkūrimą.

Dr. Degėsys sveikino dr. Meškauską savo šeimos ir VLIK'o vardu, dr. A. Vanagūnas — PLGS; G. Lazauskas — Alt'os ir VLIK'o Tarybos; B. Jasaitienė — LB, dr. L. Kriaučeliūnas — Tautinės s-gos ir J. Polikaitis Ateitininkų Federacijos vardu. Raštu sveikinimai buvo gauti iš generalinio konsulo V. Kleizos, D. ir J. Dainių iš Otawos (Kanados), dr. J. ir P. Starkų, dr. Tumasonių, P. Naručio, S. Kuprio ir krikšto dukters G. Damušytės.

Dr. Meškauskui buvo įteiktas albumas su šio vakaro dalyvių parašais ir istoriniais laiškais bei nuotraukomis, surinktomis per 15 metų „Lietuvos Medicinos Istorijos“ knygą ruošiant.

Prof. J. Meškauskas papasakojo keletą įvykių iš tų laikų, kai dirbo universiteto dekanu pareigose. Pabėrė keletą filosofinių minčių apie pilnutinį ir asmenišką individualumą. Prisiminė, kad jei būtų likimas lėmęs pasilikti tėvynėje, buvo turėjęs planą parašyti vidaus ligų vadovą gydytojams. Pamatęs kaip okupantai iškraipo ir suniekina Lietuvos istoriją, nusprendė nors dalinai atitaisyti tendencingai daromas klaidas. Padėkojo knygos bendradarbiams, aprašiusiems kai kurias specialias medicinos sritis, kalbos taisytojams, knygos platintojams ir ypač dr. Pemkui, parūpinusiam daug archyvinės medžiagos bei dr. V. Šauliui, kuriam teko nemažai rūpintis knygos išleidimu. Paminėjo,

Dalis LMI redakcinio komiteto: iš kairės V. Šaulys, H. Brazaitis, T. Brazaitienė, G. Balukas ir K. Ambrozaitis

SILPSTA NIUJORKO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJA

Prieš 30 metų Niujorko lietuvių gydytojų draugija turėjo daugiau kaip šimtą narių ir draugija, jos vadovybė, pasižymėjo gyva veikla, tiek savo profesijos baruose, tiek visuomeninėje, net ir politinėje, veikloje. Tai buvo draugijos žydėjimo laikai. Pamažu, vyresnio amžiaus gydytojams iškeldami amžinybėn, ypač paskutiniu dešimtmečiu, mažėjo ir mažėja ne tik draugijos narių skaičius, bet silpsta ir veikla. Dabar draugija turi tik apie pustrečios dešimties narių, daugiausia vyresnio amžiaus, ir dalis jų yra mažai aktyvūs. Aišku, Niujorke, Niujorko valstijoje ir aplink esančiose valstijose yra nemaža lietuvių gydytojų, ypač jauno amžiaus, bet jie į draugiją nesijungia, o daugumas ir lietuviška veikla visai nesidomi.

Niujorko LG draugija, kad ir susilpnėjusi, sušaukė metinį susirinkimą **1988 m. gegužės 7 d.** popietę, „Kultūros Židinyje“, Bruklinė. Dalyvavo gydytojai, dantų gydytojai ir jų šeimų nariai — iš viso 22 asmenys. Kai kuriems jų reikėjo toli keliauti, pvz., dr. V. Avižoniui — iš Milfordo, Delaware valstijos, dr. B. Apshagai ir dr. J. Kriaučiūnui — iš Putnamo, Connecticut valstijos, ir kai kuriems kitiems.

Susirinkimui vadovavo daugelį metų draugijos pirmininkas **dr. V. Avižonis**, sekretoriavo — dr. K. Paprockaitė-Šimaitienė ir dr. L. Giedraitienė — išdininkė. Susirinkimas buvo pradėtas pokalbiu

Medicina, Nr. 2(71) 1988

kad jau keletas knygos egzempliorių pasiekė Lietuvą. Padėkojo vysk. P. Baltakiui už invokaciją, vysk. V. Brizgiui už pritarimą, kad Vatikanas skirtų Šv. Silvestro medalį.

Vadovavęs programai dr. V. Šaulys padėkojo visiems dalyviams, kurių tarpe buvo ir iš toliau specialiai atvykusių: dr. Henrikui Brazaičiui su ponia iš Klivlendo; Bernardui Brazdžioniui iš Kalifornijos, dr. Danieliui Degėsiui iš Klivlendo; PLGS vardu padėkojo šio pobūvio komitetui: kun. V. Bagdanavičiui (pirm.), B. Jasaitienei, M. Marcinkienei, K. Pabedinskui, I. Polikaitienei, J. Sakui, St. Semėnienei ir kitiems. Pabaigoje dr. Meškauskos garbei buvo sugiedota „Ilgiausių metų“.

PLGS valdyba, įvertindama nuoširdų komiteto darbą rengiant šią akademiją ir „Lietuvos Medicinos Istorijos“ pristatymą, paskyrė auką į kelionių fondą studentams iš P. Amerikos vykti į Vasario 16-tos gimnaziją.

V.Š.

Niujorko LGD susirinkimui, gegužės 7 d. „Kultūros Židinyje“ vadovauja: dr. V. Avižonis — pirmininkas, dr. K. Šimaitienė-Paprockaitė — sekretorė ir dr. L. Giedraitienė. Nuotr. J. Kriaučiūno

apie glaukomą, kuriam vadovavo dr. V. Avižonis. Buvo aptarti atvejai, kai glaukomą diagnozuoti sunku, ypač kai reiškiasi ir kai kurie kiti akies, o kartais bendri organizmo susirgimai. Kai kada sunku išgydyti glaukomą ir ligonį apsaugoti nuo apakimo.

Buvo prisiminti ir susikaupimu pagerbti paskutiniaisiais metais mirusieji draugijos nariai. Amžinybėn iškeldavo dr. **Amelija Milukaitė-Matulaitienė**, dr. **Aleksandras Narvydas**, ir dr. **Jadvyga Urbanavičiūtė**. Prisimintas ir jau seniau miręs profesorius dr. **Pranas Gudavičius-Gudas**.

Dr. **B. Jankauskas** trumpai pateikė dr. Gudavičiaus gyvenimo kelią. Jo pateiktas žinias iš Lietuvių enciklopedijos prisiminimais papildė dr. **Avižonis** ir dr. **Kriaučiūnas**. Pastarasis P. Gudavičiaus, žmonių vadinamo Gudeliu, vardą ir jo stebuklingą gydymą buvo iš žmonių girdėjęs dar vaikystėje, o studentu būdamas klausė ne tik Gudavičiaus paskaitų, bet porą kartų buvo artimiau susitikęs.

Prieš porą metų prie dr. **Gudavičiaus** kapo buvo pastatytas paminklas dr. A. Goeldnerienės pastangomis, bet išlaidas padengti mažai kas jai padėjo. Praėjusiais metais į atsišaukimą padėti padengti išlaidas, atsiliepė tik trys gydytojai, buvusieji dr. Gudavičiaus studentai. Kur kiti studentai? Iš draugijos izdo vėl buvo paskirta 200 dolerių daliai tų išlaidų padengti. Be to, tuo reikalu aukas galėjo įteikti ir susirinkusieji. Dar nevēlu prie to prisidėti ir kitiems prof. dr. Gudavičiaus kursą klausiusiems gydytojams. Čekius reikia rašyti: *American Lithuanian Medical Association of New York*. Aukus siųsti draugijos izdininkei: *Dr. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., East Northport, N.Y. 11731*.

Susirinkime buvo prisimintas ir pirmasis lietuvis gydytojas Aleksandras Kuršius (*Curtius*), kuris daugiau kaip prieš 400 metų buvo angažuotas dirbti Niujorke.

Lietuvių tautinių šokių grupė „Tryptinis“ prašė draugijos paramos, nūvykti šokėjams į šokių šventę, įvykstančią 1988 m. vasarą Kanadoje. Susirinkusieji čia pat tam sudėjo 120 dolerių.

Susirinkimo metu į draugiją įstojo du nauji nariai: dr. **Saulius Skeivys** ir dr. **Dana Saldaitytė**. Jie buvo priimti susirinkusiems pritariant plojimu.

Niujorko LGD susirinkime gegužės 7 d. „Kultūros Židinyje“ klauso kalbų: M. Kriaučiūnienė, F. Apshagienė, dr. B. Apshaga ir dr. L. Giedraitienė. Nuotr. J. Kriaučiūno

Niujorko LGD susirinkime gegužės 7 d., „Kultūros Židinyje“ po užkandų, p. Jankauskienė, dr. B. Jankauskas, dr. (vet.) S. Skripkus ir dr. L. Giedraitienė. Nuotr. J. Kriaučiūno

Išrinkta ir nauja draugijos valdyba, į kurią įeina dr. V. Avižonis, dr. L. Giedraitienė, dr. F. Ignaitienė, dr. B. Jankauskas, dr. D. Saldaitytė, dr. K. Šimaitienė (Paprockaitė) ir dr. J. Trojanienė. **Pirmininku liko dr. V. Avižonis**. Kontrolės komisija palikta ta pati, vadovaujama dr. Goeldnerienės.

Dr. Avižonis priminė jau išleistą *Lietuvos Medicinos Istoriją* ir kiekvieną gydytoją skatino įsigyti ją, nes lietuviui gydytojui reikia žinoti savo profesijos istoriją Lietuvoje, o ir padėti padengti išleidimo išlaidas. Dr. J. Kriaučiūnas, parašęs „Drauge“ recenziją apie tą veikalą, kvietė gydytojus parašyti autoriui dr. J. Meškauskui apie pastebėtus praleidimus ar klaidas, kad sekančiame leidime (jei toks bus) viskas būtų pateikta pilniau ir teisingai.

Susirinkimui pasibaigus, dauguma dalyvių vyko į kapines, prie dr. P. Gudavičiaus kapo, dalyvauti jo kapo paminklo pašventinime. Prie paminklo dr. J. Kriaučiūnas trumpa kalba priminė kai kuriuos dr. P. Gudavičiaus darbus, jo įnašą į Lietuvos žmonių sveikatos kėlimą ir gydytojų paruošimą, didelį patriotiškumą ir sunkų jo gyvenimo kelią. Už visa tai jis vertas ne tik gydytojų, bet ir visų lietuvių prisiminimo. Daktaro kalbą trumpai papildė kun. pranciškonas, rašytojas ir poetas L. Andriekus. Jis sakė, kad dr. Gudavičius gerbė religiją, bet pasisakė prieš tikėjimo iškraipymą, pateisinant savanaudiškumą. Kun. Andriekus pašventino paminklą, dalyviai kalbėjo reikiamas šventinimo maldas. Rudo marmuro paminklas praeiviui bylos dr. Gudavičiaus amžino poilsio vietą. *Juozas Kriaučiūnas*

OHIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJA

● 1988 metus *Ohio* lietuviai gydytojai draugijos nariai pradėjo gražiu, šeimynišku Naujų Metų sutikimu daktaro Algimanto ir ponios Romos Čepulių svetinguose namuose. Susirinko gana gražus būrys gydytojų ir jų žmonių, ir visi gerai nusiteikę palydėjo senuosius ir sutiko naujuosius metus. Palinkėjo vieni kitiems būti drauge, būti kuo sveikesniais ir toliau bendrauti.

● Naujoji, per metinį OLG dr-jos susirinkimą išrinkta valdyba, jau turėjo du susirinkimus. Paskutiniajame, gegužės 1 dieną, aptarė galimą ateinančių metų veiklos planą. Sprendė, kaip yra numatę, suruošti vasarinį subuvimą-gegužinę. Metiniame draugijos suvažiavime nutarė šį kartą neruošti didelio viešo baliiaus, bet pasitenkinti mažesniu, labiau šeimynišku subuvimu.

1988 m. vasario mėn. 28 d. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos bažnyčioje buvo atnašautos šv. Mišios už mirusius OLG-dr-jos narius, gydytojus. Po pamaldų suruoštose vaišėse OLG dr-jos Moterų pagalbinis komitetas patiekė kavos ir saldumynų.

Iš Naujų Metų sutikimo:

Iš kairės: dr. V. Puškorius, D. Puškorienė, giliau matosi dr. A. Aželis, R. Pauliukonis ir visai dešinėje — E. Aželienė; nisisukusi — dr. G. Pauliukonienė

● OLG dr-jos moterų pagalbinis vienetas šių metų gegužės 11 dieną daktaro ir ponios Skrinskų bute susitiko pirmame susirinkime. Buvusioji valdyba perdavė „knygas ir valdžią“ naujajai. Milda Lenkauskienė padarė sklandų pranešimą apie įvykstantį pasaulio lietuvių IV kultūros kongresą Kanadoje. Visos dalyvės pasidžiaugė kolegės Mildos visuomenine veikla (ji jau 25 metus joje dalyvauja), pasivaišino ir išsiskirstė gerai nusiteikusios ir pasiryžusios susitikti jei ne Kanadoje tai būsimoje gegužinėje.

Medicina, Nr. 2(71) 1988

Ką daryti? — svarsto dr. J. Šonta ir dr. D. Degėsis

● Tiek *Ohio* lietuvių gydytojų, tiek dantų gydytojų gretos retėja. Neseniai iš mūsų tarpo išsiskyrė dantų gydytojos Martienė ir Klimienė. Štai šių metų balandžio 20 dieną mirė dantų gydytoja Bronė Vedeckytė-Balčiūnienė, seniau mirusio dr. Jurgio Balčiūno (vieno iš OLG dr-jos kūrėjų) našlė ir dantų gydytojos daktarės Birutės Balčiūnaitės motina.

OLG dr-jos moterų pagalbinio vieneto valdyboje — Rašo Birutė Skrinskienė

1985 m. rugsėjo mėn. metiniame *Ohio* Lietuvių gydytojų draugijos susirinkime aš ir Vanda perėmėme pareigas iš Aldonos Maurutienės ir Dalios Puškorienės. Jos perdavė mums kasą su \$86,00. Pasidžiaugėme, kad mūsų valdyba turtinga, ir nerinkome mokesčių iš susirinkime

OLG dr-jos moterų pagalbinio vieneto valdyba, buvusioji ir nauja: iš kairės: V. Gruzdienė, R. Degėšienė, R. Čepulienė ir B. Skrinskienė

dalyvavusių ponių, ir kad labiau įjuktumėm, pasižadėjome būti labai ramios, nevarginti bei netrukdyti savo mielių narių dažniais susirinkimais ir neprašyti tortų. Savo pažado laikėmės dvejus metus ir vietoj tortų bei napaleonų vaišinėmės barankėlėmis. Net vasaros piknikus ne „Vienetas“ ruošė, o patys gydytojai daktarų Romos ir Dainiaus puikioje rezidencijoje. Jie leido mums pasidžiaugti svečių privilegijomis.

Dviejų metinių susirinkimų proga, ką mes darėme? Gal pyragus? Kiek buvo tiek užteko, skaniai pavalgėm, pašokome, suskaičiavome pinigų ir pasidžiaugėm, kad buvo linksma.

Buvo ir liūdniau, kai gėdėjome kartu su Konstancija, kada ji neteko savo mielo vyro, dr. Petro. Suspausta širdimi palydėjome netikėtai mirusias Veroniką Nagevičienę ir Kasę Martienę. Užjautėme ir Birutę Juodenienę, netekusią mamytės.

1987 metų birželio mėnesį visos drauge aplankėme *Cleveland* meno muziejų, *May Show* ir džiaugėmės, kad susirinko nemažas būrelis bent trumpai pabūti kartu ir pasidalinti įspūdžiais.

Labai gerai būtų turėti daugiau tokių subvymų, susitikimų, ir gal būtų geriau, kad mūsų mažėjančios grupės maža valdyba nuveiktų ir didelių darbų. Linkime pasisekimo Romai Čepulienei ir Romai Degėsienei. Paliekame tuščią kasą. Sėkmės!

iš Ohio lietuvių gydytojų gyvenimo.

- Dr. E. ir M. Lenkauskai jau „dvigubi“ seneliai. Džiaugiasi antrąja dukraite, kuri, sako, kol Milda viešėjo, buvo gerutė, neverkė ir leido visiems miegoti; gi močiutei Mildai išvažiavus, reikalai pasikeitė: rėkia! Pasiilgo močiutės?

Apie Mildą žinome iš spaudos, o ką veikia Edmundas — nežinia. Gal taip ir reikia? Dabar moterų laikotarpis. . .

- Dr. Rūta Skrinkaitė jau baigia ruošti savo sub-specialybei ir netrukus parskeis iš *Miami, Florida* į gimtąjį *Cleveland*. Čia jau laukia eilė pacientų su senais akiniais. Laukia savos optologės.

- Dr. Juozas Skrinka vis dar „kariauja“ su *Erie* ežeru. Pritrūko akmenų, tai aną dieną matėm, geležinius vamzdžius lankstė ir darė tvorą. Tik kažin, ar jie sulaukys ežero bangas? Atrodo, daktaro antra specialybė architektūra. . .

- Dr. H. Brazaitis ir dr. J. Stankaitis važinėja įvairius kursus ir vis tik renka ir renka *Cr I* valandas. . .

Naujųjų Metų sutikimas:

prie stalo ponios iš kairės: T. Šontienė, P. Brazaitienė, R. Ramanauskienė, B. Skrinkienė

- Nežinia, ką dr. Jonas savo sodyboje daro, bet dr. Brazaitis įsigijęs didžiulę žolei pjauti mašiną-traktorių tik gražina pievą savo kieme, tik gražina. Tamara pyksta, kad jis tiek daug laiko veltui leidžia. Bet ką padarysi, tai yra toks vienas iš daugelio jo *hobbies*.

- Kiti pensininkai tai neramūs. Štai Viktoras ir Elena Čeičiai, tik ką grįžę iš Australijos, vėl pakėlė sparnus. Šį kartą į gimtinę. Roma ir Danielius Degėšiai vis tai į Floridą, tai atgal į *Clevelandą* skrenda. Užsikrėtė ta liga tikriausiai nuo Bložių ir Maurukų. Dr. Vladas ir Lilė Bložės prieš dvi dienas buvo *St. Petersburg*, o šiandien jau *Cleveland*. Ryt turbūt jau bus vėl kur nors. Greičiausiai šį kartą Čikagoje.

- Maurukai tai kosmopolitai, kaip Filias Fogas, keliauja aplink pasaulį. Buvo nuplūduriaavę į Tolimuosius Rytus, Kiniją, ir, Dievas žino, dar kur. Šiuo metu, girdėti, jie vėl namie, tarp *St. Petersburg* ir *Cleveland*. Pasiilgo anūkėlių?

- Dr. Algimantas ir Roma Čepuliai buvo išvykę ieškoti saulės. Plaukiojo Karibų jūroje. Jie tai neapsisprendžia, kur geriau atstogauti. Gal Kanadoje?

- Apstu svečių ir iš kitur. Štai šiomis dienomis dr. H. Brazaitį aplankė jo giminaitis inž. Juozas Brazaitis iš Lietuvos. Neseniai pas dr. Vytoldą ir Vandą Gruzdžius viešėjo svečias iš Lenkijos. Skrinkai ir laukia šešių giminaičių iš užjūrio. Smagu būti neužmirštiems. Žemės rutulys darosi vis „mažesnis“.

- Yra ir liūdnesnių žinių. —

Neseniai mirė Mildos Lenkauskienės motina, o šiomis dienomis mirė Romos Degėšienės ir dantų gydytojos Malvinos Švarcienės mama.

GAJA ATEITININKŲ MEDIKŲ KORPORACIJA

LITHUANIAN CATHOLIC PHYSICIANS ASSOCIATION

Pavasarinis GAJOS Korp. susirinkimas

Susirinkimas įvyko kovo mėn. 27 dieną pas Marijonus, Chicagoje. Tai sena korporacijos tradicija susirinkti Verbų sekmadienį susikaupimui ir pabendravimui. Jaukioje Tėvų Marijonų kopyčioje įvyko pamaldos su velykinėmis giesmėmis ir susikaupimui pritaikytu pamokslu. Susikaupimą pravedė **kun. P. Garšva**, Draugo vyr. redaktorius. Po to Marijonų salėje įvyko bendri pusryčiai-agapė, kuriuos suorganizavo dr. **Loreta Grybauskienė**, valdybos sekretorė. Pirmą kartą susirinkime dalyvavo ir jos vyras dr. Vytenis Grybauskas. Iš viso dalyvavo 38 asmenys. Atvyko vienas iš pirmųjų korporacijos narių, dr. **Jonas Stankaitis** iš Clevelando. Turėjome ir svečių: **dr. A. Garūnas, dr.** ir ponia **Makštučiai, kun. V. Bagdanavičius, kun. P. Garšva**.

Po puikių pusryčių sekė valdybos pranešimai. Dr. **K. Ambrozaitis** apibūdino korporacijos veiklą, prisiminė mirusius: Urbą, Vaškevičiūtę, Kyrienę,

Kudukaitę. Buvo pranešta, kad dr. Jokimavičiūtė mirė Kaune nuo žiurkės įkandimo.

Apie naujus korporacijos kandidatus pranešė dr. **J. Prunskis**. Vyko gyvos diskusijos veiklos klausimais, plačiau sustojant prie Gajos Korp. 60 m. sukakties minėjimo. Pirmininkas pranešė, kad valdybos kadencija šiais metais baigiasi ir buvo sudaryta nominacijų komisija kandidatams į valdybą iš dr. P. Kisieliaus, dr. A. Prunskienės ir dr. K. Rimkaus. Dr. V. Šaulys ir kun. V. Bagdanavičius padarė pranešimus apie rengiamą jungtinį dr. J. Meškausko naujos „Nepriklausomos Lietuvos Medicinos“ knygos pristatymo. Mokslinė programa medicinos etikos klausimais neįvyko, nes dr. A. G. Razma, programos vedėjas, negalėjo atvykti dėl savo tėvo, kuris sugalvojo tą savaitgalį savo sūnaus priežiūroje ligoninėje pasitikrinti sveikatą. . .

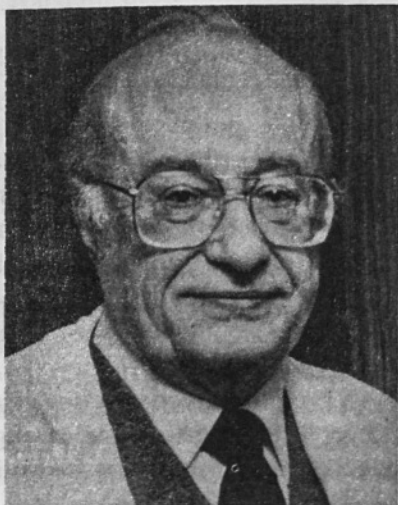

„Gajos“ Korp! susirinkimas kovo 27 d. 1988.

Nuotr. A. Šaulienės

KRONIKA

● **Dr. Vainutis K. Vaitkevičius**, pasaulinio garso vėžio ligų specialistas, *Harper Grace* ligoninės bei *Detroito Medicinos centro* vyriausias gydytojas ir *Wayne universiteto* medicinos mokyklos vidaus ligų skyriaus vedėjas. 1987 m. lapkričio mėn. jį pagerbė *Detroito* miestas. Naująjį *Harper Grace* ligoninės magnetinio rezonanso centrą, kurio pastatymas kainavo 11 milijonų dolerių, pavadino dr. V. Vaitkevičiaus vardu.

Vainutis K. Vaitkevičius, MD

● **Dr. Irena R. Danytė**, F.R.C.P(C), neurologė, *McGill universiteto* asist. profesorė, *Montrealio* generalinės žydų ligoninės konsultantė ir intensyvios priežiūros neurologinio skyriaus direktorė, tyrinėja metodus elektros impulsais nustatyti retą, bet pagydomą senatvės ligą — atminties praradimą. Dalį tyrinėjimo rezultatų pateikė *Kanados neurologijos mokslų kongresui* 1987 m. birželio mėn. *Vancouver, Kanadoje*.

● **Dr. Audrius Plioplys**, neurologas ir menininkas — tapytojas. Jo vėliausiųjų darbų — 12 paveikslų paroda buvo 1987 m. lapkričio 28 d. „Galerijoje“ *Stickney, Ill.*

● **Dr. Zigmantas Brinkis**, gyv. *Los Angeles, Ca.*, metiniame *Lietuvių Fronto* bičiulių susirinkime išrinktas *Los Angeles* sambūrio pirmininku.

● **Dr. Ričardas Vladas Rimša**, Janinos ir Vlodo Rimšų sūnus, turi dantų gydymo kabinetą *Buenos Aires* mieste *Argentinoje*.

● *JAV Lietuvių Bendruomenės XI tarybos* susirinkimas įvyko 1987 m. lapkričio 13-15 dienomis *St. Petersburg, Fl.* Kultūrinių reikalų komisijos pirmininku buvo dr. **Petras Kisieliū**, gyv. *Cicero, Ill.* Politinių reikalų komisijos pirmininku buvo dr. **Kazys Ambrozaitis**, gyv. *Chesterton, Ind.* Revizijos komisijos pranešimą padarė dr. **Antanas Razma**, gyv. *Joliet, Ill.* Aštuntosios Tautinių šokių šventės komiteto pirmininkas dr. **Vaidotas Kvedaras**, gyv. *Hamilton, Kanadoje*, pranešė, kad jau yra užsiregistravusios 57 grupės, 103 rateliai, apimantys daugiau kaip 1900 šokėjų.

Dr. Vaidotas Kvedaras

● **Dr. Kastytis Jucas**, dermatologas, vadovauja mediciniškai radijo programai anglų kalba kiekvieną šeštadienį 7-8 val. ryto 1490 AM banga, *Chicago, IL.*

Kastytis Jucas, MD

● **Dr. Jonas Prunskis**, gyv. *Chicago*, buvo nuvykęs į *Australiją*, kur dalyvavo *Pasaulio Lietuvių jaunimo kongrese* ir susipažino su tuo kraštu.

● **Dr. Bartis Mažeika**, plastinės chirurgijos specialistas, gyvena *Forth Worth, Texas*. Apie jį buvo ilgas straipsnis „*Wall Street*“ žurnale 1987 m. lapkričio 25 d. B. Mažeika kalbėjo per *NBC* televizijos „*Today*“ programą 1987 m. gruodžio 14.

● **Dr. Remigijus Satkauskas**, neseniai iš ok. Lietuvos atvykęs gydytojas, susituokė su Irena Adamonyte 1987 m. gruodžio 5 d. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje Montrealyje, Kanadoje.

● **Dr. N. Šernaitė** skaitė paskaitą apie dantų priežiūrą *KLK Moterų draugijos* susirinkime, kuris buvo 1988 m. sausio 27 d. parapijos salėje *Delhi, Ont.* Kanadoje.

● Vyresniųjų lietuvių centre „*Seklyčioje*“ *Chicago* dažnai ruošiamos gydytojų paskaitos ir pranešimai. Š.m. gruodžio 16 d. dr. **L. Seibutis** rodė skaidres iš kelionių po Lietuvą, sausio 27 d. dr. **Vidas Nemickas** skaitė paskaitą apie širdį ir jos priežiūrą; vasario 3 d. dr. **I. Labanauskas** skaitė paskaitą apie kaulų ligas. Kovo 9 d. dr. **K. Jucas** skaitė paskaitą apie lazerinę kosmetinę chirurgiją ir priežiūrą po operacijos.

Petras Vytenis Kisielius, MD

● **Dr. Petras V. Kisielius** buvo pagrindinis kalbėtojas Vasario 16 dienos minėjime, kurį suruošė *LB Brighton Park* apylinkė vasario 7 d. Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje *Chicago* ir Lietuvių Bendruomenės ruoštame minėjime, įvykusiame vasario 14 d. Šv. Antano parapijos salėje *Cicero, Ill.*

● **Dr. Ginta Remeikytė ir Rita Bureikaitė**, gyvenančios *Washington, DC*, suorganizavo

Medicina, Nr. 2(71) 1988

akademinių lygio lituanistinius kursus. Kursai vyksta Šv. Elzbietos parapijos mokyklos patalpose vieną kartą per mėnesį. Be lietuvių kalbos pamokos, būna dvi paskaitos įvairiomis temomis. Lietuvių kalbos gramatiką ir sintaksę dėsto prieš porą metų iš Lietuvos atvykusi Lina Žilionytė.

● **Dr. Kazys Bobelis**, gyv. Floridoje, buvo perrinktas trejiems metams *VLIKo* pirmininku vasario 20 d. įvykusiame *VLIKo* grupių posėdyje *Chicago*.

Kazys Bobelis, MD

● **Dr. Milda Budrienė**, gyv. *Longboat, Key, Fl.*, nori parašyti Amerikos lietuvių gydytojų vardyną, kuris apims 100 metų (1884-1984) laikotarpį. Ji prašo siųsti biografines žinias: *Lithuanian American Medical Directory*, c/o Dr. M. Budrys, P.O. Box 8432 Longboat Key, Fl. 34228.

● **Dr. Saulius J. Jankauskas** su grupe Virginijos gydytojų-chirurgų vasario 13 d. išvyko į *Guatemala*, kur per dvi savaites padarė apie šimtą korektyvinių-plastinių operacijų. Dr. S. J. Jankauskas aktyviai reiškiasi *Richmond* lietuvių gyvenime ir jo pastangomis yra leidžiamas lietuviškas „Šauklys“.

● **Vet. dr. Stasys Jankauskas**, gyv. *Westlake, Ohio*, sausio 25 d. atšventė 90 metų amžiaus sukaktį. Nepriklausomoje Lietuvoje jis buvo Žemės ūkio ministerijos Veterinarijos departamento direktorius. Jo pastangomis 1936 m. buvo įsteigta Veterinarijos akademija Kaune, ir jis buvo pirmuoju akademijos rektorium. Parašė ir 1973 m. išleido knygą „Veterinarinė medicina nepriklausomoje Lietuvoje“.

● **Dr. J. Uleckas**, gyv. Toronte, 1988 m. sausio 10 d. skaitė paskaitą apie sąnarių ligas, jų priežastis ir gydymo būdus. **Dr. M. Uleckienė** rodė skaidres apie sąnarių ligų daromą žalą. Buvo daugiau kaip 300 klausytojų.

● **Chicago Lietuvių dantų gydytojų draugija** keletą dešimtmečių rūpinosi ir šelpė sergančią dantų gydytoją Jadžę Jokimčiūtę, gyv. Kaune. Ji sirgo *multiple sclerosis* liga ir mirė 1987 m. Kaune.

● **Dr. Linas Sidrys**, gyv. *Chicago* priemiestyje, paaugojo 1500 dol. Vyresniųjų lietuvių centrui „Seklyčia“ *Chicago*.

● **Dr. Teresė ir inž. Algis Kazlauskai**, gyv. *Orland Park, Ill.*, paaugojo 1000 dol. Maironio lituanistinei mokyklai *Lemont, Ill.*

● **Dr. Gediminas Balukas** su dr. Jonu Račkausku sutelkė pluoštą įžymaus dailininko Prano Domšaičio paveikslų, kuriuos demonstravo lankydamiesi Europos miestuose.

● **Dr. Vytautas Majauskas**, aktyvus *Daytona Beach, FL* lietuvių kolonijos narys, 1987 m. gruodžio 2 d. Gedimino Lapienio deimantinio amžiaus sukakties proga, LB vardu sveikino sukaktuvininką. Dr. Majauskas taip pat yra vienas iš *Daytono* įgaliotinių BALF'o reikalams, o dr. Vanda Majauskienė — Vasario 16-sios gimnazijos būrelio vadovė. Be to, dr. Majauskas buvo vienas iš Lietuvos krikšto 600 metų minėjimo, kuris įvyko gruodžio 12-13 dienomis *Daytona Beach*, organizatorių.

● **Dr. Zigmas Brinkis** atidarė XXII literatūros vakarą *Los Angeles* mieste 1987 m. gruodžio 5 d.

● **Dr. Jurgis Vidinš**, 51 metų amžiaus, Rezeknės miesto ir rajono vyriausias gydytojas ir Latvijos KP narys nuo 1974 m., įstojo į „Latvijos žmogaus teisių Helsinkio 86“ grupę. Jis pareiškė: „prisidėsiu prie tautinės savivarbos atgimimo ginant žmogaus teises Latvijoje“.

● Daug ankstesnių čikagiečių, praleidę žiemos „speigus“ Floridoje, pamažu grįžta šiaurėn. . . Giedraičiai jau triūsia *Michiana Shores, IN* rezidencijoje. Beveik pakeliui ir Vienužiai. Rytmetinio Floridos kranto čikagiečiai žiemą neretai susitinka *Miami* klube sekmadieniais prie šeimyniškų pietų. Ten sutiksi dr-us A. ir V. Taurus ir J. ir V. Dubinskus, V. ir V. Tumasonius, A. ir A. Lipskius ir kitus. Dr. Lipskis *Crandon Parke* išsinuomavo *kabaną*, kurioje „maliavoja“ spalvin-

gus paveikslus. O dabar įkvėpimo daug. Pasigendame Dargių, Valaičių, dr. Kukaitytės (palaidojusi a.a. Joną, visai nebeatvažiuoja).

● **Dr. Vytenis Grybauskas**, otolaringologas, asist. profesorius, susituokė su dr. Loreta Stončiūte, dangų gydytoja, pernai rudenį *Chicago, Ill.* Abu gyvena ir dirba *Chicago, Ill.* ir dalyvauja lietuviškoje veikloje.

Dr-ai Loreta ir Vytenis Grybauskai

● **Prof. dr. Vytautas A. Subačius**, dirbantis *Carabobo* universitete Valencijoje, Venecueloje, buvo pagerbtas su kitais pasižymėjusiais profesoriais 1987 m. gruodžio 10 d. miesto savivaldybės teatre. Jie gavo pirmos klasės *Miguel Jose Sanz* žymenį už pedagoginį darbą.

● **Dr. Mindaugas Vygantas** su šeima, gyv. *Winnetka, Ill.*, paaugojo BALFui 5000 dol. kompiuterių sistemos įrengimui ir naujai kopijavimo mašinai nupirkti.

● **Dr. R. Zabieliauskas** skaitė paskaitą apie maisto įtaką sveikatai 1988 m. kovo 6 d. KLK moterų draugijos susirinkime, kuris įvyko Anapilio parapijos salėje Toronte, Kanadoje.

● **Chicago Lietuvių dantų gydytojų draugijos** narės š.m. kovo 13 d. dalyvavo pamaldose už mirusias nares Tėvų Marijonų koplyčioje *Chicago*. Po pamaldų Tautiniuose namuose buvo tradiciniai cepelinų pietūs, kuriuose dalyvavo apie 120 žmonių.

- **Dr. Genovaitė Kazokienė**, dantų gydytoja ir meno istorikė, gyv. Australijoje, įsteigė savo ir mirusio vyro vardu **Vinco ir Genovaitės Kazokų dailės fondą**, kuris įjungtas į Australijos Lietuvių fondą Sydnėjuje. Fondo neliečiamo 10 000 dol kapitalo palūkanos bus panaudotos kas dveji metai dviem 1000 dol. premijoms, kurių viena už geriausią tapybos ar grafikos darbą, o kita už geriausią skulptūros ar keramikos darbą.

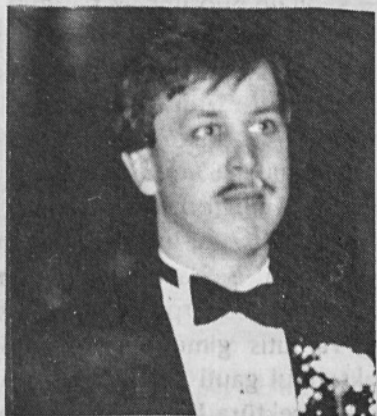
- **Ohio Lietuvių gydytojų draugijos** naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis. Pirmininkas — dr. Juozas Šonta, vicepirmininkas — dr. Juozas Skrinska, sekretorius — dr. Dainius Degėsys, išdininkas — dr. Vytautas Maurutis.

- **Dr. Vytautas Pavilanis**, gyv. Kanadoje, skaitė paskaitą (anglų kalba) apie Lietuvą balandžio 12 d. senelių namuose Montrealyje. Paskaitą organizavo Vidurio Europos studijų institutas.

- **Dr. K. Vaičius** kovo 16 d. Lietuvių klubo salėje skaitė paskaitą apie kraujo apytaką ir širdies ligas. Susirinkimą ruošė St. Peterburgo Lietuvių pensininkų klubas.

- Gydytojų korporacijos „Gaja“ narių, gyvenančių *Chicago, Ill.* ir apylinkėse, priešvėlykinis susikaupimas ir pamaldos įvyko kovo 27 d. Tėvų Marijonų koplyčioje *Chicago, Ill.* Po pamaldų ten pat buvo priešpiečiai ir susirinkimas. Dalyvavo ir dr. Jonas Stankaitis iš *Chesterland, Ohio*.

- **Dr. Saulius E. Cibas**, patologas, *Harvard* universiteto medicinos mokyklos lektorius, *Brigham & Women's* ligoninės Bostone patologijos departamento citologijos skyriaus direktorius ir pasižymėjęs pianistas. Naujosios Anglijos Pabaltiečių draugija suruošė pianisto dr. Sauliaus Cibo ir klarnetisto dr. Ramūno Kireilio koncertą, kuris įvyko 1988 m. balandžio 17 d. Bostone.

Saulius Cibas, MD

Prof. dr. Juozas Meškauskas

- **Dr. Juozo Meškausko**, gyv. *Chicago, Ill.*, buv. VD Universiteto Medicinos fakulteto dekanas, pagerbimas ir jo parašytos knygos „Lietuvos medicinos istorija“ pristatymas buvo balandžio 9 d. Jaunimo centro salėje *Chicago, Ill.* Dr. P. Kisielius kalbėjo apie dr. Meškauską kaip žmogų, gydytoją, kultūrininką ir visuomenininką. Dr. Danielius Degėsys iš *Cleveland, Ohio*, supažindino su knyga „Lietuvos medicinos istorija“. Parengimui vadovavo dr. Vacys Šaulys.

- **Dr. Gediminas Balukas, dr. Antanas Razma ir dr. Jonas Valaitis** buvo prezidiumo nariai ir vadovavo Lietuvių Fondo metiniam suvažiavimui, kuris įvyko kovo 26 d. Jaunimo centre *Chicago, Ill.* **Dr. Jonas Valaitis**, pagerbdamas lietuvius disidentus, ypač Nijolę Sadūnaitę, paaukojo 1000 dol., o **dr. F. Kaunas**, reikšdamas pagarbą disidentui dr. Statkevičiui, paskyrė 1000 dol. Lietuvių Fondui.

- **Dr. Linas Sidrys**, akių ligų specialistas *Chicago, Ill.* pagerbdamas mirusios motinos atminimą, kiekvienais metais duoda po 6000 dol. apmokėti kelionių išlaidas Pietų Amerikos moksleivių, važiuojančių į „Vasario 16“ gimnaziją Vokietijoje.

- **Dr. Jurgis ir dr. Petronėlė Starkai**, gyv. *Santa Monica, Cal.*, šventė auksinę vedybų sukaktį. Buvo pamaldos Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje *Los Angeles* ir vaišės dukters Jūratės ir žento Cezario Ugianskių namuose *Sherman Oaks, Cal.* Anksčiau sukaktuvinkai ilgai gyveno *Chicago*.

● **Dr. Antanas Pacevičius**, gyv. Toronte, Kanadoje, perkėlė savo gydytojo kabinetą į naujas patalpas 2340 Dundas St. W. Toronto, Canada.

● **Dr. Irena R. Danytė**, neurologė, McGill universiteto asist. profesorė, skaitė vieną iš pagrindinių paskaitų seminare apie naujausius metodus kritiškų ligonių priežiūroje. Seminarą ruošė McGill ir Montrealio universitetai 1988 m. gegužės 6 d. Montrealyje.

● *Chicago Department of Health* pranešė, kad 1987 metų gruodžio mėn. buvo 70 naujų AIDS susirgimų: 65 vyrai, 3 moterys ir 2 vaikai jaunesni nei 13 metų. 1987 metais *Chicago, Ill.* AIDS susirgo 450 žmonių, iš kurių 224 buvo baltieji, 173 juodieji, 51 ispanų kilmės ir 2 kitos etninės grupės.

(*Chicago Medicine*), 1988, vol.

● **Dr. Alfredas Stanevičius** — odontologas. Aktyvus lietuviškoje veikloje. Ilgametis tautinių šokių grupės „Ažuolynas“ mokytojas. Jis yra ir dailininkas, savo darbus rodys PL IV kultūros

M. Lenkauskienė ir dr. Alfredas Stanevičius Montevideo, Uruguay

kongreso parodoje Hamiltone, Kanadoje, tautinių šokių šventės metu 1988 m. birželio mėnesio pabaigoje ir liepos mėn. pradžioje.

● **Dr. Vladas Gutauskas**, studijavo ir baigė VD universiteto medicinos fakultetą 1934 m. Po karo įsikūrė ir vertėsi medicinos praktika Venecueloje. Buvęs „Gajos“ korporacijos narys. Dabar pensininkas. Sūnus Jonas yra gydytojas chirurgas. Dirba Otavoje Kanadoje.

600 m. Krikščionybės sukakties iškilnių uždaryme Caracas (Venezuela) 1988 m. kovo mėn. 12 d. iš kairės: M. Edrigevičiūtė, A. Gutauskaitė-Sicora, M. Lenkauskienė, E. Urbšytė-Gutauskienė ir dr. V. Gutauskas.

● 1987 m. rugsėjo 2 d. Vilniaus kraujagyslių chirurgijos centre buvo padarytas pirmas širdies persodinimas ukmergiečiui muzikos mokytojui Albinui Penkauskui, sirgusiam kardiomiopatija. Kraujui išsiliejus smegenyse, Penkauskas mirė 1987 m. spalio 28 d.

Šių metų sausio mėnesį buvo padarytas antras širdies persodinimas. Kaip yra žinoma, persodinimo operacijoms vadovauja Vilniaus universiteto medicinos fakulteto katedros vedėjas prof. dr. Algimantas Marcinkevičius.

● **Dr. Albina Prunskienė**, gyv. *Chicagoje*, 1987 m. gruodžio 6 d. padovanojo Ateitininkų Fondui 30 000 dol., įsteigdama Šeimos fondą, nes aukotojos vaikai dr. Teresė Prunskytė-Kazlauskienė, Marytė Prunskytė-Coleman ir dr. Jonas Prunskis savo įnašais didins šio fondo kapitalą. Šio fondo tikslas — kapitalo nuošimčiais paremti krikščioniškos ideologijos jaunuolius (-es), pozityviai besireiškiančius lietuviškoje ir religinėje veikloje.

● **Dr. Danutės ir dr. Vytauto Bieliauskų**, gyv. *Cincinnati, OH*, duktė Danelė susituokė su Ričardu Vaidučiu 1988 m. balandžio 9 d. Šv. Onos bažnyčioje *Washington, D.C.* Danelė gimė, augo ir mokėsi JAV. 1977 m. Indianos universitete gavo magistro laipsnį iš slavistikos. Dirba Amerikos Mokslų Akademijos tarptautiniame ryšių skyriuje. Ričardas Vaidutis gimė V. Vokietijoje. Mokėsi JAV. Doktoratui gauti parašė disertaciją „Suomių liaudies architektūra šiaurinėje Michigan valstijos dalyje“.

Iš k. dr. K. Vitkus, Arvydas Sabonis, Valdas Adamkus
Seklyčioje, Čikagoje.

Nuotr. V. Tauro

● Praeitą vasarą žyriam Lietuvos krepšinio žaidėjui Vilniuje buvo padaryta dešinėje kojoje trūkios Achil'o sausgyslės operacija. Dr. Kęstutis Vitkus (kuris 1985 m. lankėsi JAV ir turėjo progos pamatyti keletą ligoninių, kuriose daromos mikrochirurginės operacijos) trūkusią sausgyslę sujungė. Ji gijo labai lėtai. Vėliau A. Sabonis konsultacijai ir fizioterapijai buvo išvykęs į Suomiją. Kad ir lėtai, sausgyslė gijo. Detaliau ištyrus, buvo pastebėtos uždegimo žymės. Koja ilgesnį laiką buvo įtvare. Susilpnėjo dešinės kojos raumenys. K. Vitkus stengėsi A. Sabonį atsiųsti į JAV.

● Dr. **Ferdinandas Vytautas Kaunas-Kaunackis** gimė 1921 m. gegužės 9 d. Skuodo apylinkėje

Dr. F. V. Kaunas Respublikonų pagerbime su kolegomis
— iš k. P. Kisielius, B. Kasakaitienė, R. Kaunas, F.V.
Kaunas, A. ir V. Šauliai

Medicina, Nr. 2(71) 1988

Kivyluose. Mokėsi Klaipėdoje, Skuode, Kaune „Aušros“ gimnazijoje ir Mažeikiuose. Gimnaziją baigė 1939 m. pirmuoju mokiniu. Toliau mokėsi V.D. universitete Kaune. 1944 m. gavo gydytojo diplomą. Vedęs 1943 m., besitraukdamas į Vakarų pirmąją akušerinę praktiką atliko priimdamas savo pirmąjį sūnų.

Dirbo Jugoslavijos ir Steiermarko kasyklose. Vėliau iki 1946 m. buvo asistentu Altheime, o nuo 1946 m. dirbo amerikiečių karo ligoninėje Linze (Austrijoje) skyriaus vyresniuoju gydytoju. 1949 m. atvyko į Ameriką ir apsigyveno *Cicero, Ill.* Atlikęs privalomąjį stažą, 1950 m. išlaikė valstybinius egzaminus ir gavo teisę verstis gydytojo praktika. 1955-1957 m. atliko tarnybą kariuomenėje, ir dirba Loretto ligoninėje. Nuo 1971 m. dr. F.V. Kaunas-Kaunackis yra *Cicero* miesto sveikatos skyriaus komisionierius. Be to, jis vadovauja šeimos gydytojų ir vėžio gydytojų draugijų vietiniams skyriams. 1979 m. dr. F.V. Kaunas-Kaunackis gavo *American Board of Family Practice* diplomą. Doktoras dalyvauja medicinos ir visuomeninėje spaudoje, yra *Council on Aging* ir Prekybos-pramonės Rūmų direktorius ir yra gavęs išskirtinio piliečio žymenį. F.V. Kaunas-Kaunackis yra JAV LB tarybos narys, vienas iš lietuvių fondo pradininkų, ilgametis fondo tarybos narys.

● Dr. **Aldas M. Šlepetys**, chirurgas ir poetas, gyv. Argentinoje. Dirba chirurgu Tornu ligoninėje. Yra parašęs daug straipsnių mediciniškais klausimais. Ispanų kalba išspausdinta keletas jo poezijos knygų. Rašo ir lietuviškai.

● Chicago Labdarių sąjungos metinis susirinkimas įvyko 1988 m. balandžio 24 d. Šv. Šeimos viloje Lemonte. Po pranešimų ir diskusijų išrinkta nauja direktorių taryba. Tarybos pirmininku išrinktas dr. **Aras Žlioba**, o valdybos pirmininku — dr. **Linas Sidrys**.

● Doktorai Domas Giedraitis ir Rimas Vienužis-iki šiol vertęsi bendra praktika Elgine pardavė praktikas ir persikėlė ramiam gyvenimui į Indianą ant Michigano ežero krantų.

Dabartiniai adresai:

dr. Domas Giedraitis
5 Powhatan Dr.
Michiana Shores
Michigan City, IN 46360

dr. Rimas Vienužis
3805 Manawa
Michiana Shores
Michigan City, IN 46360

DR. STATKEVIČIUS, KOVOTOJAS DĖL ŽMOGAUS TEISIŲ IR LAISVIŲ ATVYKO Į AMERIKĄ

Dr. Algirdas Statkevičius gan ilgus metus dirbo Vilniaus greitosios pagalbos stotyje, kur reikėsi patriotinėje veikloje. Todėl 1951 m. jis buvo nuteistas 25 metus kalėti. Po 6 metų kalinimo jam buvo suteikta amnestija ir dr. A. Statkevičius grįžo į Lietuvą.

Dr. Statkevičius parašė ir išleido 3 politinės filosofijos knygas, ir dėl to jis 1970 m. vėl buvo suimtas. 1980 m. trečią kartą suimtas už veiklą Helsinkio grupėje ir buvo teisiamas dalyvaujant tik jo žmonai ir saugumiečiams. Nors buvo skelbta, kad teismas bus viešas. Susirinkusieji ilgai laukė už teismo salės durų.

buvo paleistas laisvėn. 1987 m. jis grįžo į Lietuvą. Iškart pajutęs, kad negalės laisvai čia gyventi, kaip Amerikos pilietis, padavė prašymą emigruoti pas savo sesutę Agnes Šatienę, gyvenančią *Miami Beach*. Bet leidimą duoti sovietai vis delsė, atidėliojo.

Lietuviai gydytojai Čikagoje 1987 metų pabaigoje sudarė komitetą dr. Algirdui Statkevičiui ir jo dukrai Rasai pagelbėti finansiškai.

Šį komitetą sudarė: dr. A. Vanagūnas, Pasaulio ir Amerikos lietuvių sąjungos pirmininkas ir komiteto pirmininkas; dr. M. Vygantas, *Illinois* Lietuvių gydytojų draugijos pirmininkas; dr. J. Valaitis, *ALTOs* pirmininkas; dr. K. Ambrozaitis, gyd. korporacijos „Gaja“ pirmininkas; dr. A. Paulius, gyd. korp. „*Fraternitas Lithuanica—Patria*“ pirmininkas; dr. F. Kaunas, gyd. korp. „*Fraternitas Lithuanica—Patria*“ vicepirmininkas; dr. V. Tauras „*Medicinos*“ kolegijos atstovas.

Komitetas susitarė su Balfu pirmininke p. M. Rudiene, kad gydytojų aukos turi būti siunčiamos per Balfą, kad galima būtų nurašyti nuo pajamų mokesčių. P.M.Rudienė buvo prašyta rūpintis dr. Algirdo ir jo dukros Rasos atvykimo formalumais bei esančių emigravimo kliūčių pašalinimais.

V.T.

• Daugeliui iš mūsų dr. Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė yra pažįstama savo literatūriniais gabumais. Prieš keletą metų „*Draugo*“ dienoraštyje skaitėme seriją apysakų „*Moteris su baltu*“

Dr. A. Statkevičius su dukra Rūta sutinkamas Midway aerodrome Čikagoje. Nuotr. V. Šaulio

Dr. Statkevičius, be jokio pagrindo buvo kalinamas Černachovskio psichiatrinėje ligoninėje, tikslu „pagydyti“ — perauklėti. Ligoninėje jis buvo griežtai atskirtas nuo pasaulio. Jam buvo uždrausta naudotis bet kuriomis rašymo priemonėmis. Bet nė aštrus režimas nepalaužė jo valios, jis buvo atsparus visokeriopam „gydymui“. Kai buvo įsitikinta, kad čia dr. A. Statkevičiaus nebus galima perauklėti, buvo nutarta jį išsiųsti į Taškentą. Čia jis turėjo galimybę susisiekti su Helsinkio grupės nariais ir pasirašyti memorandumą dėl Molotovo-Ribentropo pakto neigiamų pasėkmių.

Tik dėl to, kad Vakarai, ypač prezidentas R. Reiganas atkakliai kėlė žmogaus teisių ir laisvių pažeidimus sovietų sąjungoje, dr. A. Statkevičius

Konstancijos Paprockaitės-Šimaitienės į italų kalbą išverstos knygos viršelis

chalatu". Pernai septyni epizodai tos apsakos buvo išversti į italų kalbą Fridos Volani Bernardelli. Vertėja Brescijoje, Italijoje savo lėšomis knygą išleido pavadinta „Una donna in camice bianco". Autorėi buvo pranešta, kad knyga turinti didelį pasisekimą Italijoje. Autorė mums prisiuntė itališko vertimo knygos viršelio kopiją.

Autorė džiaugdama vertimu primena, kad „Moteris baltu chalatu" 1988 metų vidury matysime knygos pavidalę. Knyga spausdinama „Darbininko" spaustuviėje.

● **Dr. Jolanda Mickevičiūtė-Ruokienė**, vidaus ligų specialistė *University of California Irvin* įsigijo subspecialybę iš endokrinologijos. Jolandos vyras Viktoras Ruokis, chemikas-inžinierius, baigė studijas *University of Southern California* ir gavo magistro laipsnį.

Specialaus korespondento dr. Kazimiero Valterio pranešimas iš Didžiosios Britanijos

Negaluoja Valstybinė Sveikatos Tarnyba (VST)

Šiomet švenčiame Valstybinės Sveikatos Tarnybos (*National Health Service*) 40 metų „gimimo“ (o gal „pagimdymo“?) sukaktį. Per tiek metų VST turėjo gražiai nuaugti, subręsti, suklestėti. Deja, dėl įgytų ar įgimtų savybių, VST netarpo kaip jos „gimdytojas“ — žymus pokarinės socialistų vyriausybės sveikatos ministeris Aneurin BEVAN — tikėjosi. VST vis po truputį „sirguliavo“ ir visoms vyriausybėms teikė rūpesčių. Ji jau net buvo

„operuota“, t.y. perorganizuota, bet tas, atrodo, nepadėjo. VST čia tarsi Indijos šventoji karvė, kurios škersti nedrįsta net ir mūsų narsioji premjerė *Thatcher* . . . Savo priešrinkiminėje kalboje ji rinkėjus užtikrino, kad torių rankose VST bus saugi.

Socialistai (*Labour Party*), tris kartus iš eilės pralaimėję parlamentinius rinkimus, labai pasiilgo valdžios. Bet, jų nelaimei, toriai kol kas kraštą tvarko gana gerai bei tikisi laimėti dar ir sekančius rinkimus. Socialistai išsijuosę ieško plyšelių torių valdžios įtvirtinimuose, kad galėtų įvartyti pleištus ir . . . išardyti, sugriauti savo nekenčiamų priešų tvirtovę. Šiuo metu toks plyšelis yra „šlubuojanti“ VST.

VST „sirguliavimas“ — socialistams išganymas. Jie dabar dedasi dideliais VST rėmėjais ir stebukladariais, žinančiais kaip šių paliegėlę pagydyti. Tačiau kokia nelaimė! Tie „gydytojai“ staiga susirgo visiška amnezija: jie nebeatsimena, kad VST negalavo ir jiems valdant.

Šiuo metu didžiausia socialistų bėda tai jų nusilpimas dėl vidujinio susiskaldymo — tarpusavio rietenų. Taigi nusilpėliai kol kas torių valdžiai nepavojingi. Kas kita yra kai kurių profsąjungų revoliucinės vadovybės. Nors ponija *Thatcher* kiek pažabojo savivaliaujančias profsąjungas, bet jos dar gali pridaryti valdžiai nemalonumų.

Ponija *Thatcher* aiškiai įrodė, kad torių vyriausybės finansiškai buvo žymiai dosnesnės VST už buvusias socialistų vyriausybes. Toriams valdant žymiai pagausėjo gydytojų, medicinos seserų ir kitokio personalo, padidėjo mediciniško darbo

1988 m. LAMA dalyviai svečiuose Judy ir Bill Burwell rezidencijoje.

našumas. Socialistai gi nenori girdėti pozityvios torių statistikos, o vien reikalauja VST papildomai skirti ne milijonus, bet bilijonus svarų sterlingų. Prof sąjungos ir net gydytojų organizacijos taip pat siūlo „gydyti“ paliegėlę VST bilijonų svarų „implantacija“. Neabejoju, kad po tokios „implantacijos“ VST būklė pagerėtų. Bet ar ilgam? Kai kurie padėties žinovai mano, kad VST kenčia ne tiek dėl pinigų stokos, kiek dėl netinkamo jų naudojimo. Girdėti, kad vyriausybė turi slaptą planą VST „perestroikai“, kuri, kaip mano parapijoj sakydavo, padarys „kad būtų ir vilkas sotus, ir ožka čiela“. Vienas iš planų esąs „sutuokti“ privatų gydymą su valstybiniu, bet kas gali užtikrinti, kad tokios „vedybos“ ilgai ištvers?

Medicinos seserų bruzdėjimas

Jau kurį laiką medicinos seserys buvo nepatenkintos savo materialine padėtimi. Anksčiau jos nepasitenkinimą reiškė tyliau protestu-dezertyravimu iš britiškų medicininių institucijų. Vienos vyko į užjūrio (JAV, Kanados) ligonines, kur yra geresnės darbo sąlygos ir žymiai didesni atlyginimai; kitos surasdavo geriau apmokamą tarnybą šiame krašte ir palikdavo savo profesiją arba ištekėdavo — virsdavo šeiminkėmis, motinomis. Taip kasmet nubyrėdavo apie trisdešimt tūkstančių seserų. Nepriteklūs ypatingai jaučiamas intensyvos priežiūros ir specializuotos chirurgijos skyriuose. Dėl seserų trūkumo kai kuriose didesnėse ligoninėse palatos būna tuščios, mažinamas operacijų skaičius ir, aišku, ilgėja operacijos laukiančių sąrašai. Šių metų pradžioje aršesnių prof sąjungų vadovybės, rodydamos „riteriškumą“, pasisiūlė padėti medicinos seserims — ėmė bruzdėti. „Sukilimui“ pagrindą davė pasklidę gandai, kad vyriausybė ketinanti sumažinti atlyginimus už specialias pareigas (tarnybą naktimis, savaitgaliais bei specialių atostogų — *Bank holidays* — metu) ir padidinti algą ligoninių medicinos seserims. Tas prof sąjungoms davė dangstį „šiauštis“ ir reikalauti atlyginimų pakėlimo visoms seserims. Prasidėjo demonstracijos ir trumpalaikiai (dieną ir valandą trunką) streikai. Tik gausiausia prof sąjunga *Royal College of Nursing* — patarė nesikarščiuoti, o palaukti medicinos seserų algų peržiūros organo (*Review Body*) sprendimo, kurį vyriausybė žadėjusi patvirtinti. Taigi masinė seserų „revoliucija“ laikinai liovėsi.

Medicinos seserų reikalavimus remia ne tik prof sąjungos ir socialistai, bet ir Britų medikų sąjunga (*British Medical Association*), gydytojų

specialistų koledžai ir britų visuomenė. Turėdamos tokius stiprius ir gausius rėmėjus, seserys, atrodo, negali pralaimėti.

Prierašas

Besiruošdamas šį raštą siųsti „Medicinos“ redaktoriui, išgirdau pranešimą per radiją, kad vyriausybė parodė seserims dosnumą: atlyginimus padidino nuo 6,3 iki 33 procentų. Vidurkis — 15,3%. Londone kai kurios vyresniosios seserys gaus net 60% daugiau.

*

Ligoniai su transplantuota širdimi *angina pectoris* priepuolių nejaučia, nes jų nauja širdis yra denervuota. Tačiau yra linke į vainikinių arterijų susirgimus. Žmonėms su transplantuota širdimi yra patartina kasmetinė angiografija.

British Heart Journal (1988, v. 59, p. 253-255) yra aprašyta sunki vienos vainikinės arterijos stenozė, kuri ligonį ištiko praėjus dvejiems metams po širdies transplantacijos. Chirurgas, deja, nežinojo ar 43 metų amžiaus donoro arterijos buvo normalios prieš operaciją.

*

„Sijojimo“ (*screening*) technika, atrodo, yra gana netobula, klaidinanti, jos išdavos apviliančios. . .

Buvo tiriamos 499 ligonės su krūtyse apčiuopiamais gumbais, kurie histologiškai buvo diagnozuoti kaip karcinoma. Mamografijos rezultatais ji liko neišaiškinta 22% ligonių. Jaunesnių negu 50 metų amžiaus moterų karcinomos aparatas neparodė net 44%. Labai patyrę radiologai gal tiksliau atliktų tyrimus, bet vis tiek dar negalima pasitikėti mamografija.

CANCER, 1988, v. 61, p. 263-265

*

Žinomas faktas, kad moterys ilgiau gyvena už vyrus, bet vis dar neaišku kodėl? Anksčiau buvo manoma, kad vyrai sutrumpina savo amžių blogais įpročiais — girtavimu, rūkymu, dažniau susižeidžia. Po to vyravo nuomonė, kad vyrų amžių trumpina darbai labiau surišti su fizine ir psichine įtampa, stresai. Dabar žurnale *SCIENCE* (1988, v. 240, p. 130) pasirodė naujas aiškinimas: moterys deguonies suvartoja 8-16% mažiau, negu vyrai; taigi jos „lėčiau degina savo gyvenimą“.

K. Valteris, M.D.

MOKSLO PAKOPOMIS

Dr. Dana Saldaitytė

● **Danutė Saldaitytė**, M.D., dr. Danos Saldaitienės, dantų gydytojos, duktė, gimė, augo ir mokėsi *New York Bernard* kolegijoje studijavo biologiją ir gavo bakalauro laipsnį. Taip pat studijavo prancūzų, vokiečių ir ispanų kalbas. Mediciną pradėjo studijuoti *St. George University* Granadoje. Ten baigė dvejų metų priešklinikinį kursą. Po to *New York'e* studijavo klinikinį kursą, kurį baigusi 1988 m. gavo medicinos daktaro laipsnį. D. Saldaitytė priklauso *New York'o* Lietuvių gydytojų draugijai. Aktyviai dalyvauja Lietuvių jaunimo sąjungoje.

Marija Dana Sutkutė, D.O.

Marija Dana Sutkutė, D.O., Ados ir dr. Prano Sutkų duktė, gyveno ir mokėsi *Homewood, IL*. Baigusi *Homewood-Flossmoor* aukštesnę mokyklą, studijavo biologiją *Lojolos* universitete, įsigydama bakalauro laipsnį. Mediciną studijavo

Chicago College of Osteopathic Medicine ir 1988 m. birželio 5 d. gavo osteopatinės medicinos daktaro laipsnį. Marija Dana baigė *Lemonto Maironio* lituanistinę mokyklą, priklausė „Aušros Vartų“ skaučių tuntui ir *Homewood-Flossmoor* aukštesnėje mokykloje pasižymėjo orinio sporte. Su specialia orinio komanda „Spikettes“ žaidė *Junior Olympics* žaidynėse. *Lojolos* universitete jai buvo suteikta sporto stipendija ir ten, žaisdama „Lady Ramblers“ komandoje pagarsėjo kaip „Lithuanian connection...“ trijų stiprių lietuvių žaidimo strategijoje. Priklausė *Alfa Epsilon Delta* pre-med garbės organizacijai, *American Medical Women's Association*, buvo Sporto medicinos sekcijos viceprezidentė ir baigiančiųjų klasės studentų osteopatų viceprezidentė. *Chicago College of Osteopathic Medicine* jai, mokslo baigimo proga, įteikė ypatingą atžymėjimą už pavyzdinę pareigų atlikimą — „for outstanding leadership and service.“ Dabar ji atlieka interno darbą *Chicago* ir *Olympia Fields Osteopathic Medical Center*.

AŠTUONI GYDYTOJAI STANKAIČIŲ ŠEIMOJE

Jonas Stankaitis vyriausias iš brolių ir yra pirmasis medicinos mokslus baigęs *Kauno V.D. Universitete*. Atlikęs reikiamą stažą, buvo priimtas į akušerijos-ginekologijos klinikas asistentu. Klinikoms ir tai katedrai tuo laiku vadovavo prof. Pr. Mažylys. Čia dr. Jonas įsigijo akušerijos-ginekologijos specialybę. Vėliau, išlaikęs doktorato egzaminus, jis buvo pakviestas vadovauti *Vilniaus* universiteto akušerijos-ginekologijos klinikom bei katedrai. (Paskirtos jam adjunto teisės). Šias pareigas atliko sėkmingai. Tuo pačiu metu *Jurbarko* mieste, plaučių ligų ligoninėje, padarė pirmą, istorinę operaciją, cezarinę sekciją, asistuojant dr. P. Perevičiui.

Karui pasibaigus, *Heidelberg'e*, Vokietijoje, pagal universiteto reikalavimus, medicinos daktaro laipsniui gauti parašė studijinį darbą tema „Ovarial Carcinoma und die Veraenderungen der Gebaermutter Schleimhaut“. Vokietijoje 3-jose ligoninėse vedė moterų ligų skyrius. *JAV*-bėse iš pradžios dirbo akušerijos-ginekologijos srityje.

Jonas Stankaitis, M.D. ir Kristina Stankaitytė-Phillips, D.D.S.

Vėliau perėjo į „Family Physician's“ sritį. Už rūpestingą darbą ir pažangą toje srityje jam buvo suteiktas F.A.A.F. Ph. laipsnis.

Dr. Jonas S. yra parašęs straipsnių į „Medicinos“ žurnalą dar Lietuvoje: „Hyperplasia Endometrii“ ir „Ruptura spontanea uteri intragraviditatem“ ir čia JAV „Fetal Adenopathy Histoplasmosis“ (atspausdintas O.S.M.A. Žurnale 1955 m.).

Brolis, Alfonsas Stankaitis, DVM (Doctor of Veterinarian Medicine), Veterinarijos akademiją baigė Kaune, Magna cum laude. Atlikęs stažą, buvo priimtas asistentu į Veterinarijos akademiją Kaune. Veterinarijos mokslų Daktaro laipsnį įsigijo Vokietijoje, Muenchen'o universitete su moksliniu darbu — „Gonadotropinių hormonų įtaka karvių laktacijai“.

Amerikoje vadovavo federalinei mėsos inspekcijai net 3-se valstijose tuo pačiu metu: Connecticut'e, Rhode Island'e ir Vermont'e. Už pavyzdingą pareigų atlikimą dr. Alfonsui S. prezidentai Carter'is ir Reagan'as įteikė atžymėjimus ir pagyrimo laiškus.

Dr. Jono duktė **Kristina Stankaitytė-Phillips, DDS** baigusi Notre Dame Academy Cleveland'e. Iš 27000 abiturientų talentų konkurse ji laimėjo „Blue Ribbon“ atžymėjimą ND akademijai.

Alfonsas Stankaitis, D.V.M. ir Juozas Stankaitis, M.D.

Odontologiją studijavo Case Western Reserve Universitete Klivlande, stažą atliko Čikagos universiteto odontologijos departamente ir išlaikė inspektorės egzaminus prie federalinės komisijos. Dr. Kristina S. tikrino federalinės valdžios remiamas odontologijos mokyklas. Tos pareigos jai nepatiko, ir po pusmečio iš Vašingtono, D.C. ji grįžo į Čikagą ir dirbo Loyolos Universitete kaip burnos chirurgė. Dabar, išlaikius Pediatric Dentistry Board egzaminus, dirba vaikų odontologijoje privačioje praktikoje Western Springs, Čikagos priemiestyje.

Juozas Stankaitis, Sr. M.D. Genovaitė Stankaitienė, M.D.

Dr. Alfonso sūnus **Juozas Stankaitis** yra baigęs Connecticut medicinos mokyklą, atlikęs Rochester, N.Y. vidaus ligų rezidentūrą, įsigijo vidaus ligų specialybę. Kurį laiką ten ir vertėsi privačia praktika. Dabar įsijungė į HMO.

Gyvena Buffalo, N.Y.

Tai pirmasis **Stankaičių** gydytojų, gyvenančių JAV, **ketvertukas**. Antrasis ketvertas gyvena ir dirba Lietuvoje — tai Jono ir Alfonso jaunesnieji broliai.

Gydytojas **Juozas Stankaitis**, chirurgijos specialistas. Baigęs Kauno Medicinos institutą, specializavosi Kaune ir Leningrade. Jis Kėdainiuose suorganizavo medicinos darbuotojų oktėtą. Oktete dažnai ir pats traukdavo solo partijas. Oktetas su pasisekimu yra aplankęs daug tarybinių valstijų. Laimėtais suvenyrais yra išpuoštas vienas jo kambarys. Vedęs. Jo žmona **Genovaitė Stankaitienė** gydytoja, kardiologė. Abu gyvena ir dirba Kėdainiuose.

Gydytojas **Juozas II Stankaitis**, tai brolio Prano sūnus. Studijavo Kaune ir chirurgijos specialybę įsigijo Kauno Medicinos Institute. Ūgiu praaugęs visą Stankaičių giminę. Vedęs. Žmona **Dalė Stankaitienė** yra vidaus ligų specialistė. Juozas II ir Dalė gyvena ir dirba gražiame Palangos kurorte, auginą gražią šeimą.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Bronė Balčiūnienė, DDS, a.a. dr. Jurgio Balčiūno, buvusio PLGS pirmininko 1975-77 m. našlė

Bronė Vedeckytė-Balčiūnienė, D.D.S., 77 metų amžiaus, po ilgos ir sunkios ligos mirė 1988 m. balandžio 20 d. *Cleveland, Ohio* ir palaidota Visų Sielų kapinėse *Chardon, Ohio*. Ji gimė, augo ir mokėsi Lietuvoje. 1931 m. pradėjo studijuoti odontologiją Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Studijas baigė ir gavo dantų gydytojos diplomą. Priklausė studentų ateitininkų medicų korporacijai „Gaja“. Susituokė su dr. Jurgiu Bačiūnu. Dirbo privačioje praktikoje Kaune. 1944 m. su šeima pasitraukė į Vokietiją. 1950 m. atvyko į JAV ir apsigyveno *Cambridge, Ohio*. Vėliau gyveno *Bolivar, Ohio*. Užaugino ir išmokslino dvi dukteris ir du sūnus. Vyras dr. Jurgis mirė prieš 8 metus.

Emilija Jasevičiūtė, M.D., būdama 84 metų, mirė 1988 m. kovo 21 d. ir palaidota *Thunder Bay, Ont., Kanadoje*. Gimusi 1904 m. vasario 5 d. Grumbinų vk., Troškūnų vlsč., Panevėžio apskrityje. Mokėsi Panevėžio gimnazijoje, kurią baigė 1926 metais. Mediciną studijavo VD Universitete Kaune ir 1934 m. gavo medicinos gydytojos diplomą. Dirbo gydytoja Šv. Luko ligoninėje Kaune ir Raudonojo Kryžiaus sanatorijoje. Buvo 3 metus Sveikatos departamento tuberkuliozės skyriaus viršininkė. Kaip visuomenininkė reiškėsi ateitininkų, pavasarininkų organizacijose ir Katalikių moterų draugijoje. 1949 m. atvyko į Kanadą. Dirbo gydytoja sanatorijoje *Fort William, Ont.*, gyveno *Thunder Bay, Ont.* Reiškėsi Kanados Lietuvių bendruomenės veikloje.

Jonas Jurgilas, MD

Jonas Jurgilas, M.D., 81 metų amžiaus, po ilgos kaulų vėžio ligos mirė 1987 m. lapkričio 21 d. ir palaidotas *Forest Lawn, Glendale* kapinėse, Kalifornijoje. Velionis gimė 1906 m. lapkričio 21 d. Jakštų kaime, Skaudvilės valsčiuje. Šeimoje buvo aštuoni vaikai. Kražiuose baigęs keturias klases, mokėsi Tauragės mokytojų seminarijoje, kurią baigęs, keletą metų mokytojavo pradžios mokykloje. Medicinos mokslus studijavo Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Studijas baigė 1938 m. ir gavo medicinos gydytojo diplomą. Dirbo Sveikatos departamente Kaune. Nuo 1941 m. — sanitarijos inspektorius Kaune. 1944 m. su šeima pasitraukė į Vokietiją. Dirbo gydytoju *UNRRA* stovykloje. 1949 m. atvyko į JAV ir keletą metų gyveno *Chicago, Ill.* Išlaikęs valstybinius egzaminus, persikėlė į Kaliforniją, kur *Los Angeles* priemiestyje gyveno ir vertėsi privačia gydytojo praktika. Vėliau gyveno *Rancho Santa Fe, Ca.* Liko žmona Stasė ir duktė dr. Jovita su šeima.

Albert John Kazlauskas, M.D., 64 metų amžiaus, mirė 1987 m. kovo 17 dieną. Mediciną studijavo *Georgetown* universiteto medicinos mokykloje ir 1953 m. gavo medicinos daktaro laipsnį. *Certified by American Board of Psychiatry and Neurology.*

Irena Šemiotaitė-Kyrienė, D.D.S., po sunkaus sužalojimo avarijoje mirė 1988 m. sausio 30 d. *Chicago, Ill.* ir palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. I. Kyrienė buvo gimusi 1922 m. rugsėjo 9 d. Žarėnų miestelyje, Telšių apskrityje. Baigusi Telšių gimnaziją, 1941 m. pasitraukė į Vokietiją.

Dr. Irena Šemiotaitė-Kyrienė

Gimnazijoje priklausė ateitininkams. Odontologiją pradėjo studijuoti 1942 m. *Breslau* universitete, bet artėjant frontui, 1944 m. persikėlė į *Würzburgą*. Po karo odontologijos studijas baigė 1947 m. *Marburg* universitete ir gavo dantų gydytojos diplomą. 1949 m. atvyko į JAV. Susituokė su dr. Antanu Kyru. Odontologiją pakartotinai pradėjo studijuoti 1971 m. *Loyola* universitete, *Maywood, Ill.* Studijas baigė ir 1977 m. gavo odontologijos daktaro laipsnį. Gyveno *Chicago, Ill.* priemiestyje ir dirbo privačioje praktikoje *Chicago, Ill.* Užaugino ir išmokslino dvi dukteris. Priklausė ateitininkų medikų korporacijai „Gaja“, *Chicago, Ill.* Lietuvių dantų gydytojų draugijai, *American Dental Association, Chicago Dental Society* ir *Prosthodontic Society*.

Amelija Milukaitė-Matulaitienė, MD

Amelija Milukaitė-Matulaitienė, M.D., po sunkios vėžio ligos mirė 1988 m. vasario 6 d. *New*

York'e ir palaidota Šv. Karolio kapinėse, *L.I.*, kur palaidoti ir jos tėvai. Velionė gimė 1917 m. balandžio 13 d. *Brooklyn'e, N.Y.* Tėvai su vaikais 1921 m. grįžo į Lietuvą ir apsigyveno *Kaune*. Šeimoje buvo septyni vaikai. Baigusi kazimieriečių gimnaziją *Kaune*, Amelija studijavo mediciną *Vytauto Didžiojo* universitete. Studijas baigė 1939 m. ir gavo medicinos gydytojos diplomą. 1939-44 m. dirbo higienos institute *Kaune*. 1944 m. su visa šeima pasitraukė į Vokietiją, gyveno *Vienoje, Insbruke*, nuo 1945 m. prie *Stuttgart*. Dirbo gydytoja pabėgėlių stovyklose. 1947 m. atvyko į JAV. Pradžioje gyveno *Brooklyn'e*, o vėliau *Richmond Hill, N.Y.* 1950 m. išlaikė valstybinius egzaminus, dirbo *Rahway* ligoninėje, *N.J.* Vėliau perėjo dirbti į industrinę mediciną. Ilgai dirbo gydytoja „*Squibb*“ kompanijoje, o po to „*N.Y. Telephone*“ kompanijoje, iki išėjo į pensiją. 1951 m. susituokė su Antanu Matulaičiu. Užaugino dvi dukteris ir sūnų. Priklausė amerikiečių ir lietuvių profesinėms draugijoms.

Oskaras Jonas Pūdymaitis, M.D., mirė 1988 m. balandžio mėn. ir palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse prie *Toronto, Ont.* Velionis gimė 1901 m. rugsėjo 20 d. *Marijampolėje*. Baigęs *Marijampolės* realinę gimnaziją, 1920-1922 m. tarnavo Lietuvos kariuomenėje. 1922-27 m. studijavo mediciną *Miuncheno* universitete, parašė disertaciją ir gavo medicinos daktaro laipsnį. Grįžęs į Lietuvą, 1930-1940 m. buvo *VD* universiteto vidaus ligų klinikos asistentu, 1934-40 m. Šv. Luko ligoninės direktoriumi. 1940 m. dirbo gydytoju *Marijampolėje*. 1941 m. išvyko į Vokietiją. Grįžęs dirbo *Kaune* ir *Marijampolėje*. 1944 m. vėl pasitraukė į Vokietiją. 1947 m. išvyko į Angliją. 1950 m. persikėlė į *Kanadą*, kur iki 1960 m. vertėsi privačia gydytojo praktika. Po to dirbo gydytoju ligoninėje *Nova Scotia*. Gyveno *Sault Ste. Marie* mieste. Lietuvoje veikė skautų, tautininkų organizacijose ir Medicinos draugijoje. Bendradarbiavo „*Medicinoje*“, parašęs keliolika straipsnių. Bendradarbiavo *Nova Scotia Medical Bulletin, Halifax*.

Petras Radvila, veterinarijos daktaras, 84 metų, mirė 1987 m. gruodžio 26 d. *Berno* mieste Šveicarijoje ir palaidotas *Bremgarteno* kapinėse *Berne*. Velionis gimė 1903 m. rugpjūčio 22 d. *Martinonių* kaime *Alytaus* apskrityje. Baigęs *Prienų „Žiburio“* gimnaziją, 1927 m. pradėjo studijuoti veterinarinę mediciną Lietuvos universitete *Kaune*. Vėliau, kaip stipendininkas, studijavo

Berno universitete Šveicarijoje, kur studijas baigė ir 1932 m. gavo veterinarijos daktaro laipsnį. Grįžęs į Lietuvą ir atlikęs karinę prievolę kariūnu aspirantu, dirbo vyr. asistentu Valst. veterinarijos bakteriologijos institute. Vengrijoje ir Austrijoje specializavosi serumų ir skiepijimų gamyboje. Nuo 1936 m. Serologijos instituto direktorius. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, o iš ten išvyko į Šveicariją. Gyveno Berno mieste ir dirbo serumų ir skiepijimų institute. Bendradarbiavo profesinėje spaudoje. Dalyvavo Šveicarijos lietuvių visuomeniniame gyvenime, ilgesnį laiką buvo to krašto Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininku.

Jadvyga Urbonavičiūtė, MD

Jadvyga Urbonavičiūtė, M.D., po ilgokos ligos mirė 1987 m. gruodžio 13 dieną. Velionė gimė 1901 metais Rygoje, Latvijoje. Pirmojo Pasaulinio karo metu Urbonavičių šeima pasitraukė į Maskvą, kur Jadvyga mokėsi ir baigė gimnaziją. Po karo šeima grįžo į Rygą, bet tėvui mirus, motina su dviem dukrelėm persikėlė gyventi pas gimines į Žemaitiją. Jadvyga nutarė siekti aukštesnio mokslo, atvyko į Kauną, gavo tarnybą notaro įstaigoje ir atsikvietė pas save motiną ir seserį. Medicinos mokslus ji pradėjo studijuoti 1924 metais Lietuvos universitete Kaune. Studijas baigė 1929 m. ir gavo medicinos gydytojos diplomą. Kurį laiką vertėsi privačia praktika Kaune, o vėliau dirbo Raudonojo Kryžiaus sanatorijoje Aukštojoje Panemunėje. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Dirbo gydytoja *Dillingen*'o karo pabėgėlių stovykloje. 1948 m. atvyko į JAV ir gyveno *New York*'e. Išlaikiusi gydytojams privalomus egzaminus, specializavosi psichiatrijoje *Letchworth Village Development Center, Thiels, N.Y.* Po to ji čia dirbo iki 1970 metų, ir tada išėjo į pensiją.

ARŪRA

V. Faustinas Baziliauskas, M.D. 72 m. amžiaus mirė *Los Angeles* Kalifornijoje birželio 20, 1987 m. Mediciną studijavo *State University of New York, Sown State Medical Center*. Studijas baigė 1942 m. Buvo *AMA* narys.

Dr. Ramūno Barakauskas, dantų gydytojo, gyv. Kanadoje, žmona a.a. Elena Aldona Barakauskienė mirė 1988 m.

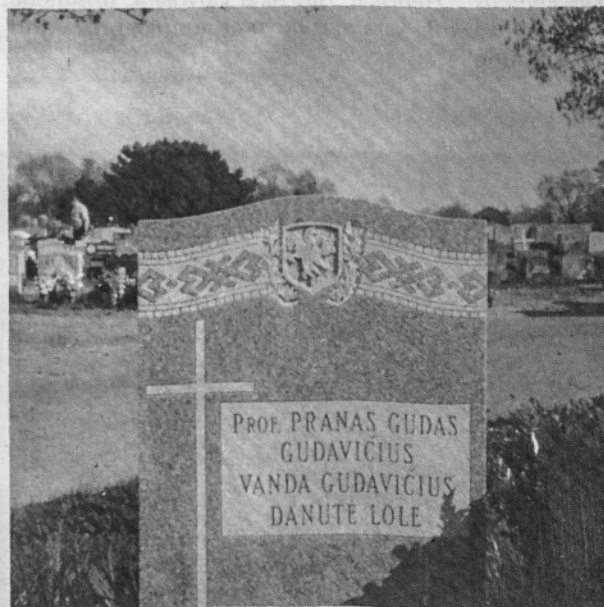
Dr. Genovaitės Bijūnienės vyras a.a. Bronius Bijūnas staiga mirė 1988 m.

Kazimieras Mogenis, M.D. 82 metų amžiaus mirė balandžio 30 d. 1987 m. *Belleville, Ill.* Dr. Mogenis studijavo Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Medicinos studijas baigė 1932 m.

Dr. Reginos Padleckienės, gyv. *Oak Park, Ill.*, vyras a.a. inž. Henrikas Padleckas, 65 metų, mirė 1988 m. vasario 1 d. ir palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse *Chicago, Ill.*

Dr. Alekso Valadkos, gyv. Toronte, Kanadoje ir dr. **Broniaus Valadkos**, gyv. *Elmwood Park, Ill.* motina a.a. Teklė Valadkienė mirė 1987 m. lapkričio mėn. 17 d. ir palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse Toronte, Kanadoje.

Dr. Filomenos Vasiliauskaitės-Ignaitienės, dantų gydytojos, gyv. *Brooklyn, N.Y.*, vyras a.a. Andrius Ignaitis žuvo eismo nelaimėje 1988 m. sausio 5 d.

Dr. prof. Prano Gudavičiaus ir jo žmonos kapų paminklas prie *Cypress Hill, N.Y.* Nuotr. J. Kriaučiūno

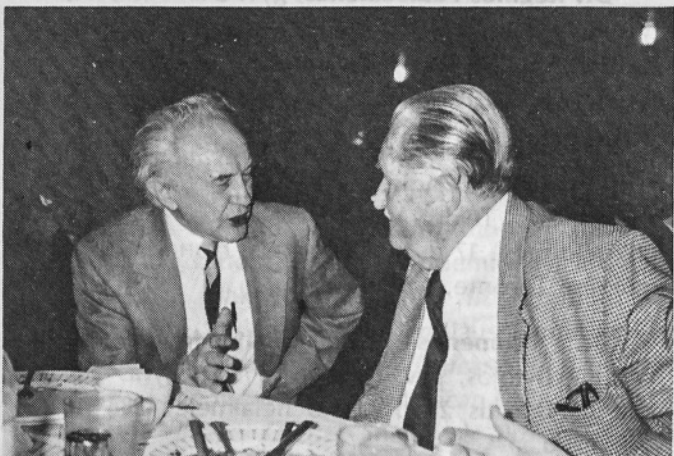
MIKSTŪRA

Dr. Balukas:
„Sveikiname Degėsį su pasauliniu rekordu, kaip pirmąjį perskaičiusį tą storąją dr. Meškauskio knygą“

Dr. Aldona Griniene: „Maryte, palyginkim, kurios koja smagiau lūžo“.

Dr. Pemkus: „Henrikai, istoriškai galvojant, prisimenu, kad prieš kažkokį karą mes buvome susitikę prozektoriume Kaune“

Dr. Urba: „Majauskai, papasakok apie savo kaubojišką gyvenimą Floridoje“.

Su šių metų LAMA Aspen seminaro uniforma

Dr. Lenkauskas: „Žinote, kolegos, geriau Aspen'e ant kalno vargti, negu Cleveland'e visą dieną į ausį žiūrėti“.

• Pasisekusios lietuvių gydytojų kelionės į Lietuvą vadovas Romas **Pukštys** praneša, kad sekančiais metais vėl bus organizuojama panaši kelionė birželio mėnesį. Bus sudarytos pilnos galimybės aplankyti įvairias vietas Lietuvoje. Smulkesnė informacija bus patalpinta sekančiam „Medicinos“ numeryje.

1989 metų

LAMA žiemos seminaras

jau organizuojamas

Seminaras įvyks

1989 metų sausio 19 iki 28 Cortina, Italijoje

Viena prieinama kaina apims oro susisiekimą, vietinę transportaciją, viešbutį, pusryčių ir vakarienes maistą, slidinėjimo keltuvų bilietus ir bendrus parengimus.

Kelionės reikalais rūpinasi TRAVELERS ADVISERS agentūra. Jau dabar kreipkitės dėl smulkesnių informacijų ir rezervacijų į

B. Zalatorienę telef. (312) 524-2244
1515 N. Harlem, Suite 110
Oak Park, IL 60302

Jau ruošiamasi XVII-tajam Pasaulio ir Amerikos-Lietuvių Gydytojų Sąjungos

SUVAŽIAVIMUI

kuris įvyks

1989 m. rugsėjo 2 - 4 d.d. — Darbo dienos savaitgalyje,

Hilton of Oak Lawn, Cicero and 94th Oak Lawn, Illinois

Numatoma aktuali mokslinė programa.

Pakaitas išklause gydytojai gaus I-mos kategorijos užskaitus ir CME pažymėjimą.

Smulkesnė programa bus išsiuntinėta ir pranešama spaudoje vėliau.

PLGS Valdyba

